

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 12. uri
dnevno naslednjega dne ter stro-
ševina na pošti D 12.50, na ino-
vencijo D 20.50, dostavljen na dom
D 14,-, na izdajnice D 12.50.
Izdati po dogovoru.
Naruča se pri upravi "TABORA".
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Postnina plačana v gotovini

TABOR

Knjižnica liceja

Posamezne številke:
Navadne Din 1,-
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO: na sedežu v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 233.
UPRAVA: na sedežu v Jurčičevi
ulici št. 4. pr. nadstropje. Tele-
fon št. 21. - SHS politični kabin-
et na 1. nadstropju.
Na naročila mora doseči do 10
ur. - Rokopisi ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 14. oktobra 1923.

Številka: 233.

Macedonija.

O macedonskem vprašanju vlada pri nas taka nejasnost, da bomo gotovo ustregli čitateljem, če objavimo izvešček iz članka odličnega poznavalca naših razmer in problemov g. Hermanna Wendela. — (Prager Presse z dne 11. oktobra 1923).

Wendela opisuje g. Wendel javno varnost v južnem delu države prvi dve leti po osvoboditvi. Takrat so delali vladi največje težave arnavski odmetniki in roparske tolpe iz Albanije. Razmere na albansko-jugoslovenski meji so za sedaj zelo urejene, zato pa se je težje konfliktov in nereda prevrglo na jugoslov-bolgarsko mejo.

Gibanje, ki je imelo prvotno povsem socialen značaj, dobiva od 1. 1920 politično obsej. Prvotno razpuščene in razkropljene organizacije macedonskih emigrantov so se v Sofiji znova zbrale; posebno se je ojačila proslula »Notranja Macedonska Revolucionarna Organizacija« (V. M. R. O.), ki ji stoji na čelu dr. Todor Aleksandrov. Ker bolgarski nacionalisti niso mli ta trenutek opustili naje, da si bo Bolgarija zopet pridobila Macedonijo, so »Makedonstvušči« sklenili, da bodo po stari balkanski navadi nadaljevali komitaški boj. Kmalu so začeli njihove tolpe prodirati čez mejo. Tu so takoj obnovili prejšnje zveze, da si zagotovijo potrebno pomoč s strani prebivalstva. Vendar pa ne smemo misliti, da je macedonsko ljudstvo bolgarskega vpliva. Oficialna beograjska statistika je našla v Macedoniji zgolj 1154 Bolgarov, kar je pač nekoliko smešno, če bi resnici bilo število bolgarske vzgojene in čuteči mestjanov tako visoko, da je celo prometni minister Janković, ki je kandidat v Macedoniji, izdal bolgarsko-antifacijske napake. Drugače je na deželi, kjer skoraj sploh ni čuti vpliva štiridesetletnega bolgarskega despotstva. Onk, ki jih danes sumijo »bolgarizirani«, enako kot tisti, ki so jih prej »macedonizirali« z »srbofilstvom«, protestirajo proti temu, da bi bili kaj drugega kot Macedonci.

Strahni teror komitaških tolp sili mnoge vašane, da podpirajo makedonstvušče, toda velik del jih je prostovoljno na strani Todor Aleksandrova. Vzroki so isti kot pri znanem dejstvu, da so 1. 1920. dobili komunisti več tisoč glasov v zaostalih macedonskih vaseh, kjer ne poznajo ne tovarne, ne proletariata in ne političnih izročil. To, kar jih reže z akcijami makedonstvušči, ni hrepenenje nacionalno neodrešenega naroda, temveč izraz globokega nezadovoljstva z vsem, kar v Macedoniji je in česar ne bi bilo treba. Dokler je Stambolijski pri- mavljav v Sofiji zvezo med Bolgarijo in Jugoslavijo, so imele tolpe nekoliko krajše valeti. Niški sporazum je nalagal bolgarsko-jugoslovansko mejo in pre- neči pohode četaških tolpe. Toda poskus, da bi makedonstvušči strel glavo, je kmalu diktator plačal z lastnim življenjem in s padcem svojega režima. Od- kar je Cankov na površju, se Todor Aleksandrov čuti močnega. Dasiravno so organizaciji makedonstvušči borba med seboj skruji centralistov in federali- stov na življenje in smrt, je vendar skup- na akcija nezloniljivo močna. Bolgarska, ali kot središčem, tvorijo nekako ko- mitaški republiko, ki je preskrbovali- joči jugoslovansko ozemlje in izvajajo- ri. Na levi obali Vardarja se pojav- lja pojava, ki so znani iz turških ča- sov. Ko so imeli komitaši v vsaki vasi svojega zanjnika in v vsakem srezu svo-

Volilno gibanje med Jugoslovani v Avstriji.

Dunaj, 13. oktobra. V torek 15. tm. se vrše volitve za narodno skupščino av- strijsko. Samostalna nastopijo tudi bur- genladski Hrvati in koroški Slovenci, med katerimi se je razvila živahna agi- tacija. Vršilo se je veliko shodov, ki so povsod zelo dobro uspeli. Nemci in soc. demokratje tudi prihajajo v naše vasi in skušajo varati narod. Značilni so slučaji

v raznih krajih, kjer so Nemci sklicali shode, pa ni nihče prišel. Zato so šli v gostilne, kjer je bilo ljudstvo zbrano, in začeli govoriti, pa se je gosfina izpraz- nila in so govorniki ostali sami. Opaža se povsod, da Slovenci in Hrvati dobro raz- umevajo položaj. Upravičena je nada, da bode izid volitev zadovoljiv.

V Sloveniji se ne izvedejo določbe ustave?

Beograd, 12. oktobra. V seji je min. svet razpravljaj tudi o razdelitvi države v oblasti v Hrvatski in Sloveniji. Tu bi naj po mnenju vlade velike županije še ostale pod upravo Zagreba in Ljubljane, kamor bi vlada poslala svoje delegate, ki bi v manjši kompetenci vršili njene funkcije. Na ta način hoče vlada dati na- rodu v Hrvatski in Sloveniji koncesijo,

da ne bi trebalo za vsako stvar hoditi v Beograd. Razdelitev Hrvatske in Slove- nije bo odvisna od razvoja političnih razmer. Ministri so mnenja, da bi se naj z razdelitvijo počakalo vsaj še nekaj let, dokler se razmere tam ne uredijo v duhu vidovdanske ustave. (Kako duhovito! Ali še dr. Korošec podpisal nov Markov pro- tokol, da je dobil to koncesijo).

Zoper italijansko kulturno barbarstvo.

Enodušen protest našega

naroda v Primorju.

Trst, 13. oktobra. V Trstu in okolici je izzvalo italijansko kulturno nasi- lje enodušno obsodbo in nastop najšir- ši plasti našega naroda. Naš narod v Bazovici, Lonjerju, Riemanju, Borštu, Dolini, Boljuncu, Petriču, Gropadi, Treb- čah in drugod je sprejel resolucije, ki protestirajo v imenu civilizacije in na- predka proti poskusom italijanske vla- de, ki so naperjeni ne le proti kulturi,

ampak tudi proti pravici roditeljev, da razpolagajo z dušami svojih otrok, za katere so odgovorni pred človeštvom in Bogom. Protestirajo proti poitalijanče- vanju in zahtevajo odprte slovenskih šol. Zahtevajo slovenske šole s poukom italijanskega jezika kot predmeta. Ta pokret za reševanje naših šol se vedno bolj širi v najširših slojih naroda.

Zahteve vojvodinskih Slovakov.

Resolucije kongresa Slova ške narodne stranke.

Novi Sad, 12. okt. Včeraj se je vršil tu kongres slovaške narodne stranke. — Prisotnih 100 delegatov, predsedoval dr. Mičutek, predsednik stranke. Razpravi- ljalo se je o predlogih, da se stranka pri- ključi radikalom. Sklenilo se je, storiti to pod pogoji: 1. da se izvede popolna ena- kopravnost v agrarni reformi, 2. da se v osnovnih šolah v prvih treh razredih vr- ši pouk v slovaškem jeziku, 3. da dobe

slovaški učitelji in učiteljice svoja stara mesta, 4. da se češkoslovaške šole v Vo- vodini čim prej otvorijo, 5. da postane gimnazija v Petrovcu osemrazredna. — Posebna deputacija pojde v Beograd na pogajanja z radikali. Slovaki razpolo- gajo z 12.000 volili. Sklenilo se je tudi, pričeti v Novem Sadu izdajati slovaški politični dnevnik.

—□—

UKAZ O POVIŠANJU ČASTNIKOV.

Beograd, 13. oktobra. Kakor izve- smo, bo kralj povodom prestolonasledni- kovskega krsta podpisal ukaz o povišanju večjega števila častnikov. Med drugimi bo imenovanih 30 polkovnikov za gene- rale.

PROSLAVA KUMANOVSKÉ BITKE.

Odkritje kumanovskega spomenika.

Beograd, 13. oktobra. Dne 24. okto- bra se vrši tukaj slavna proslava ob- letnice kumanovske bitke. Ob tej priliki bo odkrit kumanovski spomenik, nakar se bo vršila proslava vsako leto dne 24. oktobra.

NAŠE PAROBRODARSTVO V KRIZI.

Italijani kupujejo naše trgovinske ladje.

Beograd, 13. oktobra. Zastopnik prometnega ministra Uzunović je danes sprejel deputacijo Zveze pomorščakov, ki mu je dala podrobne podatke o seda- njem stanju našega parobrodarstva na Adriji. V zadnjem času so začeli kupo- vati naše trgovinske ladje italijanski podjetniki, v sled česar je obstoj mnogih naših mornarjev ogrožen. 1500 mornarjev je brez posla. Minister Uzunović je ob- ljubil pomoč.

Razmejitve na albanski meji prekinjena.

Beograd, 13. oktobra. Veleposlani- ška konferenca je sprejela predlog naše vlade, da se prekine razmejitveno delo na albanski meji. Meja še ni točno dolo- čena pri Andrijevi in južno od Ohrid- skega jezera.

Dr. Korošec pri kralju.

Beograd, 13. oktobra. Včeraj ob pol 6. do pol 7. ure je bil v avdijenci pri Nj. Vel. kralju poslanec dr. A. Korošec. Dr. Korošec je pozval kralj, da mu raz- loži svoje stališče o političnih razmerah in da ga obvesti o stališču opozicije v predstoječi parlamentarni sezoni.

Kongres dalmatinskih zemljoradnikov.

Split, 13. oktobra. Včeraj se je vršil tukaj kongres dalmatinskih zemljorad- nikov-levičarjev. Na kongresu so bile iz- delane smernice za nadaljnje strankino delo.

Razsuto ali reakcija v Nemčiji.

Berlin, 13. oktobra. Streseman od- ločno izjavlja: zakon o pooblastilih se ne sme dalje zavlačevati. Ali ga državni zbor s potrebno večino sprejme ali bo pa razpuščen. V političnih krogih so mne- nja, da dobi zakon potrebno večino.

Dunaj, 12. okt. Iz Dresdena javljajo: Saksonska vlada je odločno za edinstvo države in bo prekinila diplomatske zveze z Bavarsko, ako bo ta nadaljevala svojo reakcionarno gonjo proti državi.

BORZA.

Curih, 13. oktobra. (Izv.) Sklepni te- čaji. Pariz 33.81, Beograd 6.55, London 25.34, Praga 16.475, Milan 25.45, Newyork 557 pet osmink, Dunaj 0.007875, žig. krone 0.0079.

Jega organizatoričnega voditelja. Mako- donstvušči imajo uvedeno posebno kn- žirsko službo, pobirajo davke in izvrša- jejo sodno oblast; ker imajo na svoji strani tudi nekaj uradnikov, se njihovo delo tem lažje razteza po vsej Macedoni- ji. Od zapadne strani pa rovari general Protogerov, ki živi v Albaniji in organi- zira komitaško akcijo z drugega konca. Danes je položaj slabši kot je bil kedaj poprej. Ko je nedavno sekcijski šef Zi- ka Lazic objavil v »Vremenu« optimisti- čno pisani članek o situaciji v Macedo- niji, je nastala v javnosti prava burja. »Politika« je našla v šestih tednih od 1. julija do 16. avgusta nič manj kot 50 slučajev napada, ropu, umora, požiga in streljanja med tolpami in državnimi var- nostnimi četami. V Prištini izhajajoči »Kosovski Glasnik« je pisal, da je na Ko- sovem polju oživel pravo divjaško živ- ljenje. Po noči se nihče ne upa iz hiše; ob solnčnem zahodu se duri zapro in ob vzglavje si prebivalstvo stavi nabite puške.

Vlada skuša z vsemi sredstvi zatreti komitaško gibanje. Po deželi je razdeli- la veliko množico orožništva, ki prireja pogošče in obsežne pogone; razpisane so visoke nagrade za glave četaških vodite- ljev (50.000 D in več); proglašeno je ob- sedno stanje in zapori so polni osum- ljencev. Vlada se celo bavi z mislijo, da bi proti bolgarskim komitašem postavila srbske čete. Dolgoletni sobojevnik To- dora Aleksandrova Mišev, ki se sedaj pi- še Mišević, je s podporo jugoslovanskih oblasti že ponovno nastopil s svojo četo zoper bolgarske vsiljivce. Toda oboje — prodiranje komitašev in njih pokoneč- vanje — prizadeva deželi težke rane. Pre- bivalci čelih vasi so namreč prisiljeni, da bodisi zbog brezobzirnega terorja ko- mitašev bodisi zaradi maščevanja obla- stva, zbeže v gore ali čez mejo. Ti begun- ci, ki jih je zunanji minister Ninič ce- nil na 140 tisoč in katerih število znaša po bolgarskih podatkih 300.000, tvorijo e- no izmed najresnejših poglavij macedon- skega problema, kajti njih odsotnost ne pomeni le izgubo dragocene delovne mo- či, ampak tudi ojačuje bojovito razpolo- ženje v Bolgariji. Vsi ki poznajo mace- donske razmere, želijo, da bi se tem be- guncem omogočil časter in varen povra- tek v domovino.

Dasiravno komitaško gibanje dela na to, da bi z motenjem javne varnosti uni- čilo državno avtoriteto, da bi s pokolji kolonistov onemogočilo kolonizacijo in si z ropom in izsiljevanjem napolnilo voj- ne blagajne, se vendar tudi največjim sanjačem med makedonstvušči ne zdi verjetno, da bodo s takimi sredstvi od- čepili Makedonijo od močnejše srbsko- hrvatsko-slovenske države. Glavna svrha pokoljev in požigov je ona ista, kot je bi- la porej za časa Turkov: obrniti evrop- ske oči na Makedonijo in doseči medna- rodno rešitev macedonskega vprašanja. Pri tem zaupajo zlasti v Italijo, ki bi v slučaju resnega konflikta z Jugoslavijo potrebovala bolgarske pomoči in ki bi ji lahko komitaši delali važne usluge. Naj- novejšo »rešitev« macedonskega vpraša- nja predstavlja sklep macedonskega od- bora, ki izdaja v Parizu »Bulletin pour l'indépendance de la Macédoine«. Ta odbor je že 1. 1921 predložil Društvu narodov tezo, da vse ozemlje med Kumanovim na severu, Solunom na jugu, Dramo in Ka- valo na vzhodu in Deblom in Ohridom na zapadu, 65.000 četvornih kilometrov a 2 in pol milijona prebivalcev, tvori neloč- ljivo enoto in ga je treba izločiti iz ju- goslovanske, grške in bolgarske države, ter združiti v nezavisno Makedonijo. V Sofiji se govori tudi o možnosti federaci- je z Jugoslavijo s priključitvijo Mace- donije.

V Beogradu se upravičeno boje, da bi bila avtonomija Makedonije zgolj neka- ka priprava za poznejšo priključitev

Bolgarji, zato pa z vso odločnostjo naglašajo, da ima macedonsko vprašanje vsakomur notranje-političen značaj. Ta značaj pa bo moglo ohraniti le tedaj, če bo jugoslovenski vladi uspelo, da zaceli macedonske rane in si tudi moralno pridobi prebivalstvo te dežele. Tu velja star pregovor: »Quod medicamentum non sanat, ferrum sanat!« Ali da postavimo stavek na glavo: Česar ne ozdravi železo, ozdravi zdravilo! Po zdravilo pa ni treba iti daleč, kajti zdravilo pomeni: socialno osvobodjenje in pravično postopanje s ljudstvom, gospodarska in narodna povzdiga Macedonije!

S tem pa se nismo dotaknili dejstva, da bi macedonsko vprašanje popolnoma izgubilo, če bi bilo jugoslovensko jedinstvo impopoljno s četirimi jugoslovanskimi plemenom, tj. če bi se Bolgari pridružili srbsko-hrvatsko-slovenski skupnosti.

Politične vesti.

* Iz narodne skupščine. V seji 12. tm. je bil sprejet vladni načrt zakona o sodnikih ter dalje predlog, da se zdravniškim priznajo v službena leta ona leta, ki so jih preživeli v bolnicah za časa vojne. S tem je bil delovni program izčrpan in se je skupščina razšla. Prihodnje zasedanje se prične 19. tm.

* Komična situacija. Borba med ljubljanskimi radikali postaja že skrajno komična in ima popolnoma prav »Slovenec«, ko trdi, da »nudi ubogim ljudem bresplačno zabavo in jim nadomešča teater.« Akcijski odbor, ki si prilašča v Sloveniji vso oblast nad radikalno stranko in katerega tvorijo dr. Zupanič, dr. Lukar, dr. Ažman, Souvan in Segar, objavlja v svojem glasilu »Jutranjih Novostih«, katere izdaja na svoj račun Jadranske banka, pozive na radikalne organizacije, katerih pa sploh ne pozna in ne ve zanje. Stranko je namreč organiziral glavni tajnik Emil Stefanovič in on je sedaj ob sporu odnesel tudi seznam organizacij in članstva. Stefanovič ima torej v žepu vso radikalno organizacijo in vse »radikale«, generalni štab pa sploh ne ve, kje so »armade« in koliko je »borcev«. Stefanovič je torej na boljšem, on lahko vsak čas »mobilizira«, generalni štab pa ne more! Prizori za bogove! »Jutranje Novosti« same izjavljajo, da niso glasilo radikalne stranke, ampak da dajejo samo prostovoljno v svojih kolonah mesta radikalni stranki za objavo. Stefanovič poziva javno, naj vsi »pravoverni« radikali vrnejo glasilo Jadranske banke »Jutranje Novosti« nazaj Jadranski banki ter objavlja, da bo v ponedeljek 15. tm. izšla prva številka »pravovernih - radikalnega« lista »Radikal«. Kdo bo zmagal v tej zanimivi borbi med gospodo krog Jadranske banke in med Stefanovičem, seveda še ni jasno, gotovo pa ja, da ima Stefanovič za seboj večino organizacij in so na njegovi strani skoro vsi štajerski radikali, tudi mari-borski, ki to odkrito priznavajo. Jasno

kot beli dan pa je, da bo od radikalne stranke, vsaj današnje, v Sloveniji prav malo ostalo, če zmaga Jadranska banka. Če pa zmaga Stefanovič, bodo šle vse »spice« in bo šla tudi Jadranska banka ter »Jutranje Novosti«. Škoda, da svoje predstave slovenski »radikali« niso prihranili za predpust.

* Kaj vse je mogoče pod radikalskim režimom? »Murska straža« poroča, da je za 7. tm. bila v Apačah s samonemškimi lepaki naznanjena slavnost tamošnje »Feuerwehr in Abstelle« s sodelovanjem »Pettaner Gesangsgruppe«. Pribiti treba, da je tam župnik Nemec dr. Potzinger radikal. Ker pa se je nekemu sanjalo, da pride ta dan v Apače Orjuna, je moralo biti v nedeljo vse orožništvo od blizu in daleč pripravljeno in pregledovali so se vsi potniki — razen Nemcev. Prášalo se je baje vsakega, če je Orjunaš. No, res daleč smo že prišli v naši državi pod radikalsko strahovlado!

* Protič moče pod Pašiča. Beograjske »Novosti« objavljajo izjavo g. Stojana Protiča, ki pravi, da zanj ni mesta v radikalni stranki, dokler bo v njej Pašič. Izjava je vzbudila v Beogradu senzacijo.

* Nasilje nad koroškimi Slovenci. Kakor Lahi nad Slovenci v Primorju, tako pašujejo Avstrijci nad našimi koroškimi Slovenci. V Vrbi je bil slovenski župan, ki je pri zadnjem ljudskem štetju vpisal pri vseh Slovencih kot občevalni jezik seveda slovenski. Deželna vlada je poslala nato v Vrbo nekega uradnika iz Celovca, ki je pri 275 osebah brez vprašanja strank prečrtal besedo »slovenisch« in zapisal »deutsch« kot občevalni jezik. Župan je protestiral in poklical vse stranke kot priče. Vse so ponovno zahtevale, da ostane vpisan občevalni jezik slovenski. Nato pa je deželna vlada slovenskega župana — suspendirala. Po sebnata slovenska deputacija je šla nato k dunajski vladi. Vodil jo je dr. poslanec Oeh Machat. Ko so vse povedali, je dunajska vlada sicer priznala nepravilnost postopanja koroške deželne vlade, izjavila pa je, da je brez moči nasproti njej. Šele ko je deputacija zagrozila pri tožbo na Zvezo narodov, so postali mehkejši in obljubili remedium. Morda objavi ta slučaj »Cillier Zeitung« v dokaz, kako »stijajno« se koroškim Slovencem pod Avstrijo godi!

* Novi italijanski načrt glede Reke. Rimski »Corriere d'Italia« objavlja nov načrt za rešitev položaja Reke. General Giardino je v sejah s svojimi reškimi sotrudniki izdelal sledečo osnovo za povzdigo trgovsko-političnega in prometnega pomena Reke: Ozemlje Reke naj tvori eno carinsko enoto s področjem Istre do Labinja in z otoki Cres in Lošinj, tako da bi področja uporabljala reško svobodno luko, področje reške luke pa bi dobilo s tem prirastek 30.000 prebivalcev. Načrt je predložil Mussoliniju, ki ga je odobril. V Trstu je vest izvala veliko nezadovoljstvo, ker je italijanska vlada svoj čas odbila enake zahteve mesta Trst in bi bil tako Trst zapostavljen Reki.

drugimi besedami: praktičen politik mora bistroumno videti in razumeti to, kar je de facto socialna in politična realnost. Politični boj je v prvi vrsti neskončni boj za uresničenje realnosti. Mislilemu politiku ni vsaka resničnost realnost, temveč je treba ugotoviti, koliko je dejstvo in koliko sad posameznikove domišljije, pretiravanje nekritičnih oseb, politikov in mas; in na resnična realna dejstva je treba reagirati. Zategadelj mora dober praktičen politik imeti nenavadno razviti čut za filozofično in politično stran pojavov; mora biti filozofično izobražen. Zame je vprašanje Vzhoda in Zapada, Slovanov in zapadne Evrope, najtočnejše izraženo baš v tem filozofično-političnem promatranju stvari. Zapadna Evropa razumeva ta problem v drugačnem smislu nego vzhodna; način mišljenja, t. j. metoda, ki z njo spoznavamo in določujemo politično in socialno realnost, je v Slovanih na splošno drugačna, manj dovršena nego v zapadno-evropskem svetu.

Anglosasi slove po vsem svetu kot ljudje konkretnosti. So sovražniki velikih teorij in v vseh svojih dejanjih in nehanjih se drže tega, kar imenujemo: fakt (dejstvo). Znano je, da anglosaško mišljenje in filozofijo najbolj karakterizira empirizem in induktivna metoda. Ta posebnost anglosaškega značaja, posebnost kolektivne psihologije Anglosasov

* Nova italijanska nasilja v Julijski krajini. Samo še kot kronisti moremo beležiti dan za dnem nova nasilja italijanskih oblasti nad našimi rojaki pod Italijo, ne da bi trebalo za vsako posebej pisati ogorčen članek. Evo: Slovensko planinsko društvo v Trstu je oblast razpustila. Na tržaških obč. slov. šolah so se morali prvi razredi odcepiti od materinskih zavodov in se priklopiti italijanskim šolam. Odprava prvih slovenskih razredov je s tem definitivna. Z nadaljnjimi razredi se bo postopno enako zgodilo.

* Albanska republika s 4 regenti. Albanski začasni parlament se je razšel in poslanci so šli na volilno agitacijo. Volitve v konstituanto bodo decembra, januarja se sestane konstit., da sprejme ustavo in sklene državno obliko. Dozdaj se je mnogo govorilo o raznih kandidatih za albanski prestol. Sedaj se pa čuje, da postane Albanija republika, ki pa ne bo imela predsednika, ampak 4 regente, voljene na 4 leta. Voljena bota 2 muslimana in 2 kristjana. Pristaši današnje vlade so organizirani v ljudski stranki, ki je za republiko in ima za seboj ogromno večino. Opozicijske stranke so se zadnji čas združile v liberalno stranko.

Dnevna kronika.

— Samo državne zastave. Minister za notranje zadeve je odredil vsem državnim organom, da se ob državnih praznikih morajo na vseh državnih poslopih izvešati samo državne zastave in da se prestopki kaznujejo z zaporom, ki se pa more spremeniti v globo.

— Znižanje železniških tarif na prejšnjo višino zahtevajo pridobitni krogi in se vrši tozadevno še ta teden konferenca v ministrstvu trgovine in industrije.

— Proti Sokolstvu so nastopili v seji ljublj. občinskega sveta dne 12. tm. klerikalci, komunisti in socialisti v bratskem objemu. Napredna narodna opozicija je zato onemogočila nadaljevanje seje.

— Neprijetna stvar. V četrtek je izvršila sodna komisija preiskavo v Radičevi zadruzi »Hrvatski seljački dom« v Zagrebu ter odnesla strazno zadrugo. Zgodilo se je to na podlagi prijave policije, da obstoja utemeljen sum, da je denar zadruge poneverjen.

— Premestitev pravne fakultete v Subotici. Slušatelji pravne fakultete v Subotici so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo, da se pravna fakulteta premesti iz Subotice v Sarajevo. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, da se bo morala fakulteta v Subotici radi nezadostnega števila slušateljev zatvoriti, dočim jo v Sarajevu nujno pogrešajo, in da je Sarajevo tudi mnogo prikladnejše mesto za univerzo.

— Odpust madžarskih železničarjev. Železniško ravnatelstvo v Subotici je predložilo ministrstvu za promet seznam vseh onih železniških uslužbenecov, ki se tekom petih let niso naučili našega jezika ali pa ga nečejo govoriti. Glasom

je eden ezmed poglavitnih vzrokov njihove politične moči.

Romani se že razlikujejo od Anglosasov. Imajo nagib k deduktivni metodi, k ustvarjanju obsežnih sistemov in metod, povrh tega pa jih diči lastnost, ki je slovenski duh nima: Romani stavijo svoje deduktivne sisteme na temelje socialnih, političnih, ekonomskih in drugih pojavov, omejujoč jih do skrajnosti z logične in poetične strani. Vsako dejstvo se do skrajnih meja očisti vsega tega, kar ga more napraviti nejasnega in razblinjenega. V bistvu je to ravno isti proces, kakor nagib Anglosasov h konkretnosti. Znano je »la clarté française« (francoska jasnost) v vsem, kar delajo Francozi praktično ali teoretično, tudi v znanstvenih formulacijah, v filozofiji in umetnosti. Pri Francozih je »esprit«, »clarté« narodna lastnost. Angleški in francoski način mišljenja omogoča naglo in neposredno akcijo. Narod, ki je obdaren s tako psihologijo, se lahko uspešno udeležuje, organizira, upravlja; ima pogoje za zrelo politično življenje in nagnenje k pravilnemu socialnemu življenju, tak narod ne sil v anarhijo ker ima čut za družabno disciplino. V bistvu je to borba za pravilno umevanje realnosti in le tako je mogoče voditi politiko, ki se ne udaja skušnjavam vabljivih teorij, fantazij, pretiranostim, mistiki in vsemu drugemu, kar je zapadnim

odredbe prometnega ministra se morajo vsi ti uslužbeneci odpustiti iz državne službe. Radovedni smo, kedar se bo slavni prometni minister odločil za ta korak tudi pri nas, kjer ravno v železniških vrstah kar mrgoli najhujših nemškutarjev in sovražnikov našega naroda.

— Nesreča na simpton-eskpresu. Minulo soboto se je pripetila v bližini Subotice železniška nesreča, ki bi bila lahko povzročila smrt mnogo ljudi. Simpton-eskpresni vlak, ki prihaja iz Budimpešte, bi bil moral zavoziti na subotičko postajo. Tik pred postajo pa je drveči vlak skočil s tira in z vso brzino zavozil ob železniški nasip. Vozovi so padli na stran ter obviseli ob nasipu. Potnikom se k sreči ni pripetila razen malenkostnih prask ničesar. Pač pa je materijalna škoda, ki se cení na 5 milijonov dinarjev, zelo velika. Del tira je popolnoma uničen, a tudi vozovi so zelo poškodovani.

— Zopet treščilo v spomenik. V spomenik na Krnu, ki so ga Lahi postavili na čast svojim »alpskim borcem«, je te dni zopet treščilo. Tokrat menda ne bodo fašisti preganjali Slovencev, kakor prvič, ker so vojaki bili priče, da je trikrat treščilo in spomenik razdejalo.

— Nov vozni red za vse železnice v državi so izdelali v prometnem ministertvu. V veljavo stopi 1. nov.

— Katoliški blok na Češkoslovaškem. Kakor poroča »Češke Slovo«, dela češkoslovaški episkopat na to, da bi se osnoval na Češkoslovaškem katoliški blok brez razlike narodnosti, ki bi skupno nastopal v vseh kulturnih zadevah.

— Spomenik narodnemu mučeniku. V Hridousu, na Češkoslovaškem je bil minulo nedeljo odkrit spomenik narodnemu mučeniku, mornarju Komenskemu, ki je leta 1916 nameraval prepeljati 8 avstrijskih torpedov v Italijo. Pri zaroti je sodeloval tudi Hrvat Ljubomir Kraus iz Splita. Avstrijske oblasti so zaroto odkrile, ter sta bila oba v prisotnosti takratnega admirala Horthyja ustreljena.

— Francoska armada. Iz debate o vojski, ki se je nedavno vršila v pariškem parlamentu, posnemamo sledeče podatke o francoski armadi, ki je trenutno največja na svetu. Francoska armada ima 107 divizijskih generalov, 64 domačih infanterijskih polkov, 6 zvezskih polkov, 30 severnoafriških strelskih polkov, 18 mitraljejskih lovskih polkov, 5 oddelkov lovcev-kolesarjev, 5 polkov tujske legije, 5 lahko-topniških polkov, 23 bojnih vozniških polkov, 27 topničarskih polkov, 12 težko-topničarskih polkov na konjih, 9 polkov težke avtomobilske artiljerije, 5 polkov severnoafriške artiljerije, 4 polke kolonijalne artiljerije, 2 polka težke železniške artiljerije, 45 konjiških polkov, 5 polkov afriških lovcev, 18 polkov spahovcev in 20 avtomitraljejskih polkov. K temu je treba prišteti še pionirski, železničarske, telegrafске, telefonske in razne druge polke.

— Mednarodni kongres anarhistov. V vsej tajnosti bi se imel te dni vršiti v Parizu mednarodni kongres anarhistov.

narodom tuje. To je vzrok, da znajo na zapadu boljše organizirati državo in uspešneje gospodariti nego na vzhodu.

Slovani smo v tem oziru dokaj zaostali. Nima mo Anglosasom prirojenega čuta za konkretnost in tudi ne nacionalizma in logičnosti romanskih narodov, odklanjajočih mysticizem in fantastičnost. Zlasti pa je v Slovanih čuti ter nesposobkanje sistema in metode ter nesposobnost, da pravilno karakteriziramo in klasificiramo socialne in politične pojave. Mi se preveč kot je treba udajamo čuti in instinktivnosti, premalo pa uveljavljamo razumnost (racionalnost); vse to povzroča v naših političnih dejanjih nezadostno sposobnost, da v državni in politični borbi uspešno odbijamo nasprotnike, ki so bolj oboroženi z razumom in življenjsko prakso nego mi. Narodni zapadne Evrope imajo več ravnovesja med razumom in čustvi kot Slovani, ki toliko podlegamo čustvom in instinktu in ki ne umemo zadostno obvladati razuma.

Vse to pa ima ogromni pomen v našem praktičnem, zlasti pa v političnem življenju. Zapadna Evropa kot na mistike, zato pa zre na Slovane kot na fantastične in romantične, nerealiste, ki so zbog tega politično manj razviti ter manj sposobni za državno organizacijo in administracijo.

Slovani in zapadna Evropa.

Prevod iz spisa češkoslov. znanjega ministra in glavnega sveta Društva narodov dr. E. Beneša v praški ruski reviji »Volja Rosii«.

(Konec).

Na zapadu so nas tedaj vajeni srečati kot narode, ki so zaostali v svetovni evoluciji. Menim, da ima to naziranje svoje vzroke, zato pa je zelo važno, koliko so ti vzroki pravilni v luči sociološke in filozofske. V praktični mednarodni politiki sem sam izkusil dejstvo, da je Slovan v praktičnem izvajanju raznih skem narodu pripada, v neprimerno slabšem položaju nego politik kateregakoli zapadnega naroda. To pa zato, ker Slovan v praktičnem izvajanju raznih političnih, gospodarskih in drugih načel in metod ne dosegamo zapadnih narodov. V vprašanjih praktične politike, zlasti v vprašanjih uprave in organizacije države je treba ostro razločevati praktične potrebe od teoretičnih, konkretno od abstraktnega, prakso od teorije, po potrebi odločive od potrebe daljšega razmišljanja; komplicirani problem je treba trenutno razumeti v vsem njegovem obsegu; najti in videti je treba jedro najbolj zamotanih pojavov. Z

Toda pariška policija ima dober nos in je tudi to pravčasno izprehala. Zato je kongres onemogočila tako, da je aretirala razna delegate, predno so se mogli sestati. Med drugimi so bili aretirani švedski delegat Bojerklund, norveški delegat Sweson in švicar Bertholdi. Vsi so bili takoj po aretaciji izgnani preko meje.

— Prazgodovinsko mesto v Tihem oceanu. Pri razkopavanju v bližini Coffina na meksikanski obali so našli delavci ostanke prazgodovinskega mesta, ki ga smatrajo učenjaki za najstarejšo naselbino v Ameriki. V številnih zgradbah, ki so zgrajene v obliki kupole iz neobdelanega kamena, so našli več okostnjakov, v sedeči poziciji. Tudi po najdenih okrasnih iz ilovice se sodi, da je ta naselbina morala obstojati že mnogo prej, predno so prišli v Ameriko prvi Španjoli.

— Marka prenehala biti mednarodni denar. Dne 11. tm. je notiral angleški funt 35 milijard nemških mark, dolar 8 milijard, avstr. krona 100.000 mark. Marka na evropski borzi več ne notira.

— Neprimerna šala. Te dni si je nek šaljivec dovolil v londonski tržnici za perutnino nemestno šalo. V času, ko je bila tržnica polna kupovalcev in prodajalcev, je zaklical: Potres! Med občinstvom je vsled tega nastala nepopisna paprika. Vse je drvelo k izhodu. V gneči je bilo 27 oseb težko raztjenih, nad 50 lahko poškodovanih in preko 2000 glav perutnine pohojene. Tudi materialna škoda, ki jo je povzročilo občinstvo v gneči s podiranjem stojnic in razbijanjem šip, je ogromna. Policiji se doslej ni posrečilo izslediti breobzirnega šaljivca, ki je povzročil vso nesrečo s svojim nepremišljenim vzklikom.

— Sanatorij za pijance na Češko-slovaškem. Zveza češko-slovaških abstinentov je kupila dvorec Tschelberg v občini Kremžy, katerega namerava preurediti v sanatorij za pijance. Akeijo bo sponzorirala tudi češko-slovaška vlada.

— Sibirski železnica. Ruska vlada je nedavno izdelala nov vozni red za sibirsko železnico. Po tem voznem redu bo vozil vlak na nad 10.000 km dolgi progi 18 dni. Prej je rabil za to pot samo 12 do 13 dni. Iz Moskve bo odhajal vlak vsak torek, četrtek in soboto. Vsak vlak bo imel določeno število spalnih in jedilnih vozov. Razen tega bo uvedena posebna zveza med Petrogradom in Mandžurijo, za katero bo rabil vlak 12 dni. Vlak ima bo po dva razreda, prvi z mehikimi sedenji in drugi z navadnimi lesenimi klopmi. Torej prav malo komunistično in precej podobno »buržujskemu« sistem.

— Pobijanje brezposelnosti v Južni Tirolski. »Secolo« poroča: V svrhu pobijanja brezposelnosti v Južni Tirolski je vlada odredila, da ne sme biti pri podletjih več nego 5 odstotkov inozemcev.

— Eksplozija v Antverpen. Iz Antverpena poročajo 12. okt.: V skladišču neke transportne trdnice je eksplodirala večja množina dinamita. Vsa sosednja poslopja so vsled eksplozije porušena. Več oseb je težko ranjenih, skladiščnik in dva delavca pa sta ubita. Vzrok eksplozije še ni pojasnjen.

Če te izkušnje prenesemo v praktično politiko, začnemo boj za realistično mišljenje in umevanje nalog, za uporabo različne realistične metode v vsakdanji politični praksi, boj z misticizmom, pretiravajočo domišljijo in fantastičnostjo v politiki.

Češkoslovski smo po zaslugi svojega zgodovinskega razvoja, geografskega položaja, načina mišljenja, skratka: vse naša kultura, po zaslugi tega, da smo najbližje zapadni, največ podlegali zapadnim vplivom in smo se danes največ v kon-taktu z zapadnim življenjem. Baa zaradi tega so naši odnosi napram Slovanom in odnosi Slovanov napram zapadni Evropi zelo važna vprašanja češko-slovaške politike, češko-slovaške bodočnosti.

Naš boj za narodni obstoj naj se vodi za pravilno in točno umevanje politične, ekonomske in socialne realnosti. Če pa je stvar taka, tedaj se je treba v boju političnega realizma in metod mišljenja in političnega udejstvovanja. S tega vidika smo Slovani daleč zadaj za zapadnimi narodi. Težnja za uveljavljanje revo-lucionarnih metod v politiki je delo za no-vo narodno-politično vzgojo, je boj za na-šo evropeizacijo in hkratu boj za učvr-ščenje našega narodnega obstoja.

Preložil Ignat.

Dopisi.

Lajtersberg-Krčevina. Tukajšnje pevsko društvo »Lajna« in šolsko vodstvo izrekata svojo zahvalo vsem, ki so pripomogli k izredno dobremu uspehu »Vinske trgateve«, ki se je vršila dne 6. tm. v gostilni Kramberger v prid revnim šolarjem in društvene blaginje. Posebno zahvaljujejo se enkrat načelniku kraj-nega šolskega sveta, g. Al. Peklarju za njegov požrtvovalni vsestranski trud in stavbeniku g. A. Peklarju za nesebično podporo pri okrašenju veselilnih prostorov. Iskrena hvala za bogata darila pa tem potom še enkrat ravnatelju vi-narske in sadjarske šole g. A. Žmavcu, gospodom dr. P. Turner, baron Twickel, županoma G. Skof in Požavko, tvečkam Grobelšek, R. Kiffmann, M. Kotnik, Le-nardič, Matz, Paluc, Pošinger, Tavčar, Welle, Wögerer in rodbinam Beranič, Ipavec, Hitti, Kekec, dr. Kokoschnegg, Kalarič, Muraus, Novačan, Nasko, Švarc, R. Pölzl, Tovornik, I. Visočnik, gostilni-čarju g. Avg. Kramberger in gospe M. Čertovšek za posojene mize in stole.

Začeti pri Slov. Bištrici. Dne 7. okt. 1923 se je poročila gđ. Marija Vorša, pos. hči na Devini št. 26, z g. Josipom Blažič, zidarjem v Zafostu. Oči tej pri-liki se je med svati nabralo za novo u-stanovljeno gasilno društvo v Šmartnem na Poh. 60 D. Denar je prevzel načelnik društva g. Leopold Vorša. Darovali so gospa Voršajeva 10 D, g. Špica Stefan 10, g. Blažič Simon 20, g. Blažič Josip 10 in gđ. Blažič Antonija 10 D. G. Martin O-bršne, pos. in gostilničar na Devini, je svate pogostil z dobro južino, za kar naj-lepša hvala! Novoporočencema pa obilo srečo!

Zidani most. Po noči od 10.—11. je bi-lo ukraden nek Elizi Deutsch, ko je iz-stopila iz vlaka iz Zagreba, 700 D ter vse listine. O tatu ni sledu. — G. Močivnik, železničar, je obhajal srebrno poroko. Že-limo obitelji Močivnik, ki je med vojno radi narodnosti bila tudi preganjana, še mnogo srečnih let. — »Jutrzanje Novosti« št. 206 od 3. tm. poročajo, da je neki Ka-rol Vengust v Celju bil obsojen radi tatvine. Isti pa ni identičen z Karolom Vengustom, uslužbenecem tovarne We-ster v Celju, ter tudi ni v sorodu z Jo-žkom Vengustom v Zid. mostu.

Celjske vesti.

Iz seje celjskega občinskega odbora dne 11. tm. Kot gledališki mojster v mestnem gledališču se nastavi Ant. Ro-žanč. Raznim prošnikom se prizna do-movinska pravica. Zavrne se iz varstve-nih ozirov priziv lesnega trgovca Štef. Borlaka proti mestnemu magistratu, ki mu je prepovedal odkladati les na dvo-rišču. Veseličnega davka se oproste v bo-doče gledališke predstave brez nadaljnjih vesellic, umešniški in pevski koncerti, tudi pri pogrnjenih mizah ter prireditve šolske mladine. Pogodba z Rusom Se-berjakovom, ki začne zidati prihodnjo po-nilad na Kralja Petra česti veliko po-slopje med Vošnjakovo hišo in meščan-sko šolo, postane te dni perfektna. Ker je mestna občina iz valutarnih ozirov o-pustila zgradbo velike stanovanjske hi-še, se odobri prodaja že nakupljenega stavbenega materiala. Ker pokrajinska uprava z Slovenijo ni odobrila najetja posojil za zgradbo novega modernega let-nega in zimskega kopališča in ker je po-trebno sedaj nujno posojilo za nadaljno elektrifikacijo mesta in okolice, se od-loži gradba kopališča na poznejši čas. Reakcijskega stališča pokrajinske u-prave, ki zahteva rentabilnost obćepo-trebne karitativne ustanove, pa celjska javnost ne more razumeti. Predvideni stroški za elektrifikacijo so: za razšir-jenje omrežja 720 tis. din., za transfor-matorje 250 tisoč din., za števec 200 tisoč in za razne stroške 120 tisoč din. Uvede se tudi centralni sistem prižigavanja in u-gašanja električnih žarnic. Fin. gospo-darskemu odseku se naroči izdelati vse predpriprave za ustanovitev mestne zastavljalnice. Od mestnega urada se od-pošlje v Ljubljano uradnik v svrhu pro-učavanja poslovanja ljubljanske zastav-ljalnice. Obć. odbor se izreče proti lokal-ni potrebi dveh novih gostilniških konce-sij na Kralja Petra česti in Dolgem po-lju.

Podpirajte Jug. Matico!

Seja občinskega sveta mariborskega.

Posmrtnica dr. Vlad. Serneca — pozdrav novega obč. svetnika dr. Fr. Rosina. — Sprejem češko-slovaških industričev. — Za obrambo avtonomije. — Predlog de-mokracije, naj se zahteva od fin. mini-stra izplačilo tlakarine. — Še Kohlbessno-ve provizije. — Nabava novih strojev za plinarjo. — Plinova razsvetljava se za-menja z električno. — Služba čuvara na stolpu se razpiše. — Postavi se nova me-stna stojnica za meso. — Ponudba izvo-zničarja Markoviča za dobavo cenejšega mesa.

Maribor, 12. oktobra.

Po daljšem odmoru se je danes zopet vršila seja občinskega sveta mariborskega. Neredno prihajanje k sejam je občinskim svetnikom končno že samim po-stalo preneumno. Zato so se zelo hudovali nad običajnimi zamudniki z leveice. Dr. Jerovšek je obljubil, da se bo poboljšal.

Poročilo župana.

Uvodoma se je spomnil župan v top-lih besedah umrlega občinskega svetni-ka dr. Vladimira Serneca. Občinski svet je njegov govor poslušal stoje ter vzklik-nil pokojniku trikratni »Slava«. Kot nje-gov namestnik je stopil v občinski svet odvetnik dr. Franjo Rosina, katerega je župan pozdravil kot odličnega prvobori-telja za jugoslovanski Maribor.

Odbor za sprejem češko-slovaških in-dustričev, ki obiščejo prihodnje dni tu-di naše mesto, je povabil občinski svet, naj se sprejema udeleži. Določijo se za to župan in načelniki klubov.

Župan poroča nadalje, da preti avto-nomnim mestom po novem občinskem za-konu nevarnost, da izgube svoje avto-nomne pravice. Tozadevno je že ljubljans-ka občina poslala vladi svojo spomeni-co. Župan predlaga, naj se tudi maribor-ska občina pridruži tej spomenici. Pripo-roča pa, da bi občina stopila v stik z dru-gimi mesti v svrhu skupne akcije. Obć. svet, dr. Rosina opozarja na to, da pred-videva novi občinski zakon samo tri av-tonomne občine in sicer Beograd, Zagreb in Ljubljano, dočim bi vsa druga, sedaj avtonomna mesta izgubila te pravice. To pa je zlasti za Maribor velevažnega po-mena. Zato nujno priporoča, naj se stopi v stike z ostalimi avtonomnimi mesti in tozadevno intervirira pri merodajnih mestih. Tozadevni material naj se zbe-re in sicer tako, da se loči vse, kar se ti-če obćin v obće in to, kar se tiče avto-nomnih mest posebej. Predlog se soglas-no sprejme in izvolijo v ta odsek poleg župana obč. svetniki dr. Rosina (JDS), dr. Leskover (SLS), dr. Rostohar (NSS) in podžupan Družovič (SPJ).

Predlogi.

Obćinski svetnik Kejžar (JDS) je stal-vil samostojen predlog, naj se mestna občina pobriga za izplačilo tlakarine, ka-tero pobira tukajšnja carinarnica kot posebno pristojbino. Ta tlakarina se ste-ka v poseben fond in je namenjena za tlakovanje onih čest, ki vodijo neposred-no k carinarnici. To so pri nas Aleksan-drova, Meljska, Einspielerjeva in Erjav-čeva ulica. Stavbeni urad naj sestavi to-zadevni proračun, vsota naj se vneše v proračun za leto 1924, na kar naj se pri finančnem ministru zahteva primerno posojilo na račun te tlakarine. Predvsem naj se ta vsota porabi za tlakovanje Einspielerjeve ulice, ki sploh ni tlakova-na in sedaj najbolj trpi. Predlog, ki ga je na kratko obrazložil predlagatelj, je bil brez ugovora sprejet.

Poročila odsekov.

I. odsek (poročevalec dr. Mulej) poro-ča o nekaterih ugovorih zoper odmerje-no globo radi malomarnega pobiranja dinarskega davka ter o nekaterih dru-gih manjših zadevah in prošnjah za sprejem v občinsko zvezo. Med drugimi zahteva trdnica Scheidbach — seveda v nemškem jeziku — izplačilo provizije v znanj Kohlbessnovi aferi.

Odsek III. (poročevalec Bahin) poro-ča o nabavi dopolnilnih strojev za dvo-plinsko napravo. Stroji bi stali 2371 do-larjev ter bi se odplačevali s prihran-kom, ki bi se dosegel pri uporabi teh strojev in je proračunan na mesečnih

15.000 D. Ker je ponudba za občino zla-sti glede odplačevanja zelo ugodna, se predlog sprejme.

Z ozirom na vlogo plinarne se ponov-no sklene, pospešiti zamenjavo javne plinove razsvetljave z električno. Vsem onim hišnim posestnikom, ki svojim strankam nočejo napeljavti električne razsvetljave, dasi je napeljava do hiše dovršena, se električni tok odvzame.

Prošnja nekega gostilničarja v Sta-dencih za dobavo vode iz mestnega vodo-voda se za enkrat odkloni, povabi pa se okoliške občine, da se priklopijo k mest-nemu vodovodu proti primerni odškod-nini.

Prošnja komande topničarske vojaš-nice za popravilo poslopj se delno ugod-i. Predlog gasilnega društva za prodajo stare brizgalne, sanitetnega voza in nekaterih drugih predmetov se odobri. Izkupček se porabi za nabavo nove benecinov brizgalne in rešilnega avto-mobila.

Ker je stolpni čuvaj Weis vsled sta-rosti že onemogel in naporene službe ne more vršiti, se ga na predlog gasilnega društva upokoji in mesto razpiše. Raz-širjenje telefonskega alarmnega omrež-ja za člane gasilnega društva na desnem bregu Drave se polagoma izpopolni.

V zadevi elektrifikacije nova palače Zadržne gospodarske banke se je razvi-la daljša debata med poročevalcem in klerikalnim občinskim svetniki. Sklene se, stopiti z zastopniki banke v podrob-nejši dogovor.

V. odsek (poročevalec Weixl) poroča, da je vlada odobrila pravila za osnova-nje mestne stojnice za oporečno meso zasilno zaklane živine, ki se bo prodajalo po primerni ceni. Stojnica se v kratkem otvori.

Izvoznik Markovič je stavil obćini ponovno ponudbo glede nabave cenejše-ga mesa, ki bi ga oddajal na trgu naj-manj 15—20 odstotkov, pri slabši kvalite-ti pa najmanj za 10 D pri kg ceneje, ka-kor drugi mesarji. Ponudba se brez de-bate sprejme z odobravanjem občinskih svetnikov razen klerikalnega zastopnika mesarjev.

Ob 23. uri je župan zaključil javno se-jo, ki se bo nadaljevala prihodnji petek. Vršila se je še tajna seja, za katero je bil pripravljen obćinski material. Na dnevnem redu je med drugim tudi disciplinarna preiskava zoper klavniškega ravnatelja Kerja v zadevi osmrdeh pra-šičev.

Sokolstvo.

o Načelnstvo Kola jahačev naznanja, da se vrši vežba v jahanju v nedeljo 14. tm. ob pol 9. uri. Zbirališče točno ob 8. uri v Narodnem domu.

o Zaradi raznih ovir je sklenil odbor za zgradbo »Sokolskega doma«, da prelo-ži svojo tombolo na mesec maj prih. leta.

o V Studenih je dobil Sokolski dom novo lično obleko. Stara je bila že vsa oguljena in so že silili tudi stari spomni na beli dan. Brat Jožko se oskrbi napis, pa bode zopet vse lepo čedno, kakor se spodobi za tako stavbo na tako promet-nem kraju. Kljub temu pa, da so člani in naraščajniki oskrbeli pleskanje sami, je vendar renoviranje stalo lepo vsotico. Ker so člani večinoma železniški usluž-benci in v sedanjih razmerah komaj zm-rejo članarino, zato se nabira prispevke za »novo obleko Sokolskega doma v Studenih«. Do sedaj so darovali sledeči: Taklič Josip 500 D, Čilenšek 100, Štiblj Jožko 100, Godec Elica 100, Marolt 50, Rantaša 25, Anton in Marija Lešnik 20, Mulec 20, Vokač Jožko 20, Nachtigall 20. Tem dobrotnikom izreka iskreno zahva-lo in se priporoča nadaljnjim daroval-cem Sokol v Studenih.

o Sokol v Jarenini priredi v nedeljo popoldne vinsko trgatev v gostilni brata Kerenciča na Pesnici. Vabimo vse brate in sestre ter narodno občinstvo v Mari-boru, da se te prireditve udeleže.

Javne kulturne naprave v Mariboru.

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA (Slo-m-škov trg, kazinško poslopje) je odpra-za občinstvo vsak dan od 15.—17. ure. — Za izposojevanje knjig se plača za leto 1923 taksa 10 Din. brez drugih doplačil.

MESTNI MUZEJ, Cankarjeva ulica, odprl vsako nedeljo od 10.—12. ure. — Vstopnina 1 dinar.

Mariborske vesti.

Maribor, 13. oktobra 1923.

m Odvetniški izpit je položil pri višjem deželni sodišču gospod dr. Adolf Selberger, koncipient v odvetniški pisarni dr. V. Kukovca v Mariboru.

m Ljudska univerza. V petek 12. tm. je z. Tomo Knez, and. ing. iz Ljubljane, predaval o svetovnih jezikih. Po kratkem lepo podanem uvodu o jeziku sploh, nam je opisal razne poskuse pazigrafije, kako bi se človeštvo, potem enotne pisave spopazovalo. Ker se to ni obneslo, se je začela širiti ideja o svetovnem jeziku. Zgodovinsko pregledno je označil glavna svojstva volapuka in modernega esperanta, ki naj bi kot prometni jezik na kongresih in drugod omogočil, da bi se ljudje raznih narodov sporazumeli. Predavatelj je v gladkem in dobro premišljenem govoru podal snov, ki smo ji sledili s velikim zanimanjem. Zato je žel zasluzeno priznanje. Žal pa je bil obisk zelo pičel in to zlasti radi kolizij z drugimi priredbami. Odslej bodo predavanja sopeč v ponedeljkih in se bodo pravočasno naznanila v časopisu.

m Jadran, društvo Primorcev v Mariboru vabi vse člane na izredni občni zbor, ki se vrši danes v soboto 13. tm. ob 20. uri zvečer v zgornji dvorani restavracije »Kosovo«.

m Kavarna Frankopani. Danes v soboto 13. in jutri v nedeljo 14. oktobra koncert, igra priljubljeni tercet. Postrežba točna. Za obilen obisk se priporoča Ivan Kokol, kavarar.

m Končno vendarle! Cene mesa so bile na našem trgu že dolgo najvišje v celi državi. Mestna mesnica je za zasluge raznih gospodov, kakor kaže afera Kerner, Leskovar, zaspala in mesarji so imeli v klerikalnih vedno največje zagovornike. Zato so se že dolgo časa čutili nepremagljivi in so poljubno navijali cene. Seveda »zaščitniki« revnih slojev, ki so dobivali mast in drugo od klavniškega ravnanja, tega niso čutili. Slučaj Markovič v Celju pa je pokazal, da je mogoče tudi cenejšo prodajati. Kakor poročamo na drugem mestu, je tvrdka Markovič tudi naši mestni občini stavila ponudbo za dobavo vsaj 15–20% cenejšega mesa, iste kvalitete, kakor pri drugih mesarjih. Če pa je meso slučajno slabše kvalitete, pa za 10 D cenejša. Če bo občinstvo to upoštevalo in kupovalo meso samo pri tej stojnici, bodo tudi drugi mesarji kmalu prišli k ceni znižati. Treba pa je, da občinstvo ostane solidarno in dosledno in bojkotira druge mesarje. Značilno je, da pri večerajnji seji klerikalci kot največji zaščitniki mesarjev (po njihovem: revnih slojev) temu niso ugovarjali. Niti klerikalni obč. svet. mesar Uršič se ni oglasil v zaščito svojih tovarišev, ker še očitno ni potekel »kontumace«, s katerim mu je predsednik njegovega kluba prepovedal govoriti, da ne tuda klerikalnih načrtov.

m Anketa za »Dom ubogih« se vrši v tede dne 17. tm. ob pol 16. uri v mestni dvorani (magistrat). Vabljeni so predstavniki vseh oblasti, šol, društev, korporacij, uredništev ter sploh vsi, ki jim je resno mar osebno sodelovanje pri odpravi stanovanjske bede.

m Šramel-koncert. Danes v soboto v Talmatinski kleti »Duje«, jutri v nedeljo, 14. oktobra v gostilniških prostorih gostilne »Mesto Trste«, Tržaška cesta 8.

m Klerikalni bankirji so se večeraj na naši občinskega sveta zopet enkrat pokazali v pravi luči. Šlo je namreč za razsvetljavo nove palače klerikalne Zadrugne gospodarske banke. Transformator v Sodni ulici, ki prihaja za to v poštev, je že preobtežen in ne bi mogel prenašati še večje obremenitve. Zato je električno podjetje že pred pričetkom zgradbe opozarjalo na to, da bo treba misliti na nov transformator in je stavilo tozadevno ponudbo, ki pa klerikalnim gospodom ni bila všeč. Sedaj pa so priromali za »galantno« ponudbo s svoje strani. Ponudili so občini v novem poslopiju majhen nizek prostor za instalacijo transformatorja, ki bi ga sami kupili in postavili, občina pa naj bi ga prevzela in dobavljala banki tako dolgo zastoj tok, da bi bil transformator odplačan. Računi klerikalnih bankirjev niso ravno napačni. Bržkone imajo v zalogi pri kakem »prijatelju« kak star, neraben transformator, ki bi ga radi obesili občini za drag denar. Ko bi ga občina prevzela, bi se takoj kot neraben in občina bi mo-

rala kupiti še enega novega. Poleg tega bi ta transformator služil samo banki, tako, da bi potemtakem naj bila občina dobavnik banke. Ker je odsek to famozno ponudbo odklonil, sta dr. Jerovšek in dr. Leskovar napadala občino in občinski svet, češ, kako gospodari. Gospodje so že računali na lep zaslužek. Banka bi posodila občini denar za izvršitev teh del, seveda proti običajnim bančnim obrestim, pri čemur bi banka tudi na drugi strani zaslužila. — V svojih glasilih sicer gospodje udrihajo po bankah in bankirjih, sami so pa največji izkoriščevalci. Slučaj pa tudi jasno kaže, kako skrbje klerikalci za mestno občino, zlasti tam, kjer gre za njihov žep!

m Knjigovodsko-trgovski tečaj, obsega 15–20 predavanj se namerava začeti pod okriljem Ljudske univerze, ako se oglasi najmanj 25–30 interesentov. — Predavanja bi se vršila ob večerih v tunkajšnji trgovski šoli, proti jako nizkemu plačilu za stroške. Obdelalo bi se knjigovodstvo, nauk o trgovini sploh in o menicah. Tečaj bi bil posebno primeren za mlajše obrtnike, ki niso imeli šolske izobrazbe. Kdor bi se za ta tečaj zanimal, naj se osebno ali pa potom dopisnice zgleda pri tajniku Ljudske univerze, ali pa na drž. Trgovski šoli. Zglasiti se je do 15. nov. t. l. Naslov za dopise: Ljudska univerza, Kazino.

m Kavarna v mestnem parku. Danes v nedeljo zadnjič koncert ciganske godbe. Pri lepem vremenu tudi popoldne od 16. do 18. ure.

m Spored koncerta v parku, v nedeljo 14. t. m. ob pol 11. uri: 1. Bernard, Vsak po svoje. Koračnica. 2. Wallace, Maritana. Overture. 3. Kalman, Valček iz »Ciganskega primaša«. 4. Gounod, Fantazija iz op. »Romeo in Julija«. 5. Wagner, Tanhäuserjeva romanska potovanja. 6. Dvořák, Slovanski ples štev. 7. 7. Brodij, Iz lepih dana. Potpourri. 8. Čišek, Koračnica konjeniške divizije.

m Umrlj so v Mariboru in okolici. Dne 6. oktobra: Olga Poljanec, žena vladnega tajnika, bolnica, 37 let. Rihard Pauko, Glavni trg 4, 4 leta; 8. oktobra: Terezija Jezovnik, posestnica, bolnica, 28 let. 9. oktobra: Bogomir Vidam, dijak, bolnica, 18 let, 11. oktobra: Terezija Fuzek, posestnica, 67 let, Alojzij Zob, oficijal v p. 80 let, vsi v bolnici in Aleksander Bratnuša, strojevodja v p. Truberjeva ulica, 70 let.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m Hotel Kosovo. V soboto, dne 13. okt. tamburaški koncert »Bratstva«, podružnica Maribor. Začetek ob 20. uri.

m Napad v Strossmajerjevi ulici. Večera zvečer je nek Valter Kolenc napadel brez vzroka v Strossmajerjevi ulici neko žensko in jo do krvi pretepel. Bil je radi tega aretiran in izročen sodišču. Ker je po svojem očetu, bivšem poštnem oficijalu v Mariboru, ki je optiral za nemško Avstrijo, tja pristojen, bo po prestani kazni izgnan iz naše države.

m Radi mučenja živine je bil ovaden nek Franc Hentak. Gonil je krdelo živine ter jo neusmiljeno pretepel z gorjačo, tako da se je občinstvo nad njegovim postopanjem upravičeno zgražalo. Pri sodišču bo spregel za to primerno plačilo.

m Tatvine v delavnicah južne železnice. Policija je večeraj aretirala nekega Franca V. in Ivana K., ker sta osumljena, da sta ukradla v delavnicah južne železnice na koroškem kolodvoru 13 kg cinka. V. je bil aretiran na ulici, ko je nosil cink. Izjavil je, da ga je dobil od drugega aretiranca, ta pa je trdil, da ga je kupil od nekega avstrijskega železničarja in da ga je podaril svojemu tovarišu. Ker pa se v delavnicah neprestano dogajajo tatvine, sta bila oba radi suma tatvine izročena sodišču.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Sobota, 13. okt. Zlatorog, D. Gostovanije Zd. Knittla, člana zagrebške opere. Nedelja, 14. okt. Zlatorog, izv. Gostovanje Zd. Knittla.

—□—

»Zlatorog«. Danes 13. okt. in jutri 14. okt. se ponovno vrzori najboljša Parmova opera »Zlatorog«, ki je dosegla pri vseh dosedanjih vpriporitvah jako lep uspeh. Takoj v predigri čujemo krasno

pravljico o »Zlatorogu«, belih ženah itd., ki jo pastir Jaka pripoveduje Janezu, lovcu, ki ga je na lovu prihitela noč, da je moral iskati prenočišča v gorski koči. Na povesti o »Zlatorogu«, ki nam jo pove pastir Jaka, je zgrajeno vse dejanje opere, ki je mestoma prepletena z lepimi narodnimi in romantičnimi motivi. V operi je polno krasnih duetov, živahnih scen in posebno je še omeniti zadnje dejanje, ki se odigrava v kraljestvu »Zlatoroga«, kjer nas preseneti ples škrtov in vil. Ker se bo izv. ab. malo vprizarjalo, opozarjamo cenj. občinstvo, da si opero v nedeljo 14. tm. ogleda v čim večjem številu.

Iz gledališke pisarne. Opozarjamo občinstvo na predstavo naše domače opere V. Parme »Zlatorog«, ki se vrši v nedeljo 14. oktobra izv. ab. Ker bo to zadnja nedeljska predstava opere »Zlatorog«, opozarjamo zlasti podeželjane, da si ogledajo to krasno opero. Opera konča okoli tri četrt na 11. uro in je pa predstavi še dovolj časa do zadnjega večernega vlaka. Obenem omenjamo, da se na novo študira opera »Traviata«, ki se bo vpriporila koncem tega meseca. Dirigiral in režiral bo rav. opere g. A. Mitrovič.

Danes zvečer vsi na
VINSKO TRGATEV „DRAVE“
v Narodni dom!

Kultura in umetnost
Rodoljupci.

Vešelo pozorišje u pet djestvija. Napisao Jovan Popović. Režira: Branko Tepavac.

Sinočnja premiera Popovičevih »Rodoljubcev« je marsikatero iznenadila. Komedijska, ki spada med temeljna dela srbske dramatike, ima toliko življenja in aktualnosti, da niti ne čutimo njene starosti. In kar je treba posebej poudariti: S. Popović je nam Slovencem nov človek. V njem spoznamo komediografa, ki je imel čedne sposobnosti in zapadno šolo in čigar pero je kazalo izredno ostrino v podajanju družabnih tipov. Sterija Popovičeva odrska dela so nastala v štidesetih in petdesetih letih minulega stoletja. Ta doba, kakor tudi poznejših dvajset do trideset let, je zelo oplodila srbsko kulturno življenje. Dočim se je kneževina izčrpavala v političnih trzavicah in je skopo merila prostor kulturnemu življenju, se je onstran Donave — v Vojvodini — razvila prava renesansa srbske kulture, ki še danes ni dovolj ocenjena. Novi Sad je po pravici dobil častno ime: srbske Atene. Stvar je na prvi pogled čudna: svobodni Beograd je kulturno skoraj neproduktiven, dočim nesvobodni del srbstva preživlja Periklejevo dobo. Že pred vihnim letom 1848 se je pojavil na srbskem nebu mnogoobetajoči svet prebujene kulture. L. 1847 je na pr. izšel Vuk Karadžićev prevod nove zaveze, potem pesniška zbirka Branka Radičevića, Joksim Novičev lpos »Lazarica« in razna druga dela, ki polagajo temelje novi srbski literaturi. Ob tem času se razmahuje boj za srbski jezik in novi pravopis: konzervativna in liberalna struja začneta čistiti in ločiti duhove. Revolucionarni dogodki leta 1848 so dali nacionalnemu preporedu tako visoki puls, da se še danes čudimo, koliko je tista doba hotela in tudi storila. Začelo se je politično vrenje in kipeenje, razvilo se je gibanje »Omladine«, ki po svoji fermentaciji nadkriljuje zagrebški ilirizem in slovensko taborsko dobo. Vse to je bilo delo srbskih »prečnanov«.

V ta milje spadajo Sterija Popovičevi »Rodoljupci«. Vojvodina s Sremom se je zavedla svojega srbstva; njen duh je bil obrnjen na zapad, njeno srce je koprnelo v kneževino. Ob istem času se je preporajal tudi madžarski narod, ki je l. 1848 krepko sunil v reakcionarno habsburško gnezdo. Prepored srbstva in madžarstva pod eno državno streho, srbsko kulturno gibanje, napredek svobodne srbske kneževine, zmogoslaven pohod evropske demokracije, slovanski pokret iz Prage, ruski panslavizem — vse to je razvnelo patrijarhalno banatsko sredino in ustvarilo prijetno zmešnjavo, ki je imela svoje komično in tragične strani.

Popovičeva komedija »Rodoljupci« je časovno delo srbskega duha in obelježja

Avtor ni medlo posnel nemških in francoskih komedij, ki jih je ravno njegova doba proizvajala na veliko, temveč je ustvaril satiro, s katero je hotel tako koristiti, kakor je koristil z nacionalnimi komadi, ki so nosili med ljudstvo navdušenje za srbsko stvar. Tipi, ki nam jih podaja v »Rodoljupcih«, so tako realistični kakor Gogoljevi tipi v »Revizorju«. Iz istih razlogov, kot je Gogolj preoblekel jedko satiro proti ruski birokraciji v plašč komedije, se je tudi J. Sterija Popović poslužil komedije, da lažje udari po izrastkih svoje dobe, po zakrinkanem rodoljubju in narodnem koristolovju, po protekciji in korupciji itd.

Zanimivo je, da smo tudi mi Slovenci imeli v isti dobi vse polno »rodoljubcev« banatske sorte, ki so nastali skoraj in istih razmer — iz piškavih kompromisov med slovenskim narodnjaštvom in avstrijskim domoljubjem. Tudi mi smo imeli ljudi, ki so nosili na telovniku slovensko trobojnico, na suknji pa črnozlati trak. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Prav pravi stari Salamon, da naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču, smo živo mislili na rodoljubce naših dni. Tudi naši narodni »voditelji« so bili pod kožo koristolovci. Treba je prediti dr. Prijateljeve študije o dobi Bleiweis, Coste, Koseskega itd. Značilno je, da pri nas ni bilo nikogar, ki bi si bil »drnile« razgaliti te ljudi in jih osmešiti pred narodom. Ni ga bilo, dokler ni Cankar razmotal biča svoje satire. In danes so stvari take kot so bile, le Cankarja ni več. Ko smo se smejali staremu banatskemu Popoviču

samim seboj in to je prav. Prav pa je tudi, da se časi in ljudje ne spreminjajo tako naglo kot se nam dozdeva. Zutilovi in Lepršiči, roke na prsi! Ignatus.

Sport.

Poln. SK Svoboda se pozivlja, da javi y predpisani obliki sestavo svojega moštva z dne 16. septembra ob priliki prven. tekme v Ptuj. SK Ptuj se pozivlja, da vpošlje najkasneje do 18. tm. točne obračune o finančnem poteku v Ptuj odigranih prvenstvenih tekem na naslov PO v Mariboru (Grajski trg). — LNP kaznuje SK Svoboda s trimesečno zabranu igre (do 30. decembra), ker je v prvenstveni tekmi 30. septembra samolastno zapustila igrišče.

Pozivljajo se vsi klubi, ki potom članstva tekmujejo pri lahkoat. mitingu, da postavijo po 10 rediteljev z izkaznicami, ki se ob 7.45 uri in 13.45 uri morajo javiti prdsedstvu sodniškega zbora. — POLNP.

Lahkoatletični miting za prvenstvo Maribora. Danes v nedeljo 14. tm. se vršijo tekmovalja čeli dan. Začne se ob 8. uri. 2 predteki na 100 m, ob 8.15 uri metanje krogla, ob 8.45 uri tek na 400 m, ob 8.55 uri skok v višino brez zaleta, ob 9. uri skok v daljavo z zaletom, ob 9.25 uri tek na 200 m, ob 9.30 uri metanje kopja, ob 10. uri skok v daljavo brez zaleta. — Popoldan ob 14. uri tek na 1500 m, ob 14.05 uri skok v višino z zaletom, ob 14.25 uri finale na 100 m, 14.40 uri tek na 800 m, 14.45 uri skok ob palici, ob 15. uri pa do 15.30 odmor, ob 15.30 uri tek z zaprekami, ob 16. uri metanje diska, 16.20 uri stafeta 4x100 m in ob 16.40 do 17.30 uri tek na 5000 m in petboj. Posebno popoldanski spored nudi nekaj krasnih točk, slikoviti obeta biti tek z zaprekami. Na prostoru se bodo prodavali a 1 Dinar sporedi. Rediteljstvo zasigura nemoten potek vseh tekmovalj, ki so dobro pripravljena in bodo izkazovala ostro konkurenco. V slučaju deževnega vremena se preloži miting na prihodnjo nedeljo 21. tm. Stafeta skozi mesta odpade.

Tenis turnir za prvenstvo Maribora se končuje danes. Tekmovalja, najostrejšje finalne igre, se odigravajo danes čeli dan.

Lavni teniški turnir zaključil v nedeljo 14. tm. z finalnimi in dvema predigrami. Po rezultatih preteklega tedna so se igrali za zadnje kolo večinoma na eni strani igralci ISSK, Maribor na drugi strani članice iz nemške družbe, tako, da se ni gotovo kateri klub bo dal prvaka za letošnjo sezijo. Le v čistih damskih igrah (single in double) je prvenstvo gotovo v rokah ISSK Maribor ker nasproti na stran ni postavila dam v turnir. — Prvenstvo v igrah gospodov in mešanih igri se bo izvajevalo v nedeljo ob 9. uri popoldne: double gospodov predfinale: Roglič-Förher proti Leyrer-dr. Felhar; ob 10. uri dop.: singl dame, predfinale: za dr. Ravnikova proti gđ. Grasselli; ob 11. uri dop.: double gospodov, finale Zmagovalci iz predfinale proti Šonški-Berganti; ob 14. uri pop.: single dame, finale: zmagovalka iz predfinale proti gđ. Karvos; ob 15. uri pop.: single gospodov, finale Roglič proti dr. Blanke; ob 16. uri pop.: mešana igra, finale: Grasselli-Leyrer proti dr. Ravnik-Roglič. Nedvomno se bo razvil v vseh igrah oster boj, ki bo spremljan z velikim zanimanjem gledalcev, ker je izid popolnoma nesiguren in bo vsaka stran tudi gotovo napela vse sile da zmaga. Neka napetost vlada tudi med prijatelji tenisa igre, ki z nestrpnostjo pričakujejo končnega izida. Kritiki se trudijo da v zadnem trenutku zabičajo svojim igralcem način taktike, stil igre itd. Sportni publiki se obeta mnogo interesantnih prizorov, ki jih ob priliki turnirjev nudi ta lep sport.

Slov. Plan. Društvo v Ljubljani nanjaja, da se zatvori Erjavčeva koča na Vršču 13. oktobra 1923.

Objave.

Pevsko društvo »Zarja« v Pobrežju priredi v nedeljo dne 15. tm. ob 15. uri vinsko trgatv v gostilni z. Papeža v N. ulici. K obilni udeležbi vabi odbor.

Veliko vinsko trgatv s plesom priredi nar. želez. glasb. društvo »Drava« v soboto dne 13. tm. v vseh prostorih Narodnega doma. Začetek ob 20. uri, konec ob 3. uri. Vstopnina 5 Din. Opozorjamo mariborsko narodno občinstvo na to prireditv.

Hotel Halbwidl. Danes jutranji in večerni koncert. Prvovrstno Götzovo Bock in marčno pivo. Izvrstna vina. Dobro meščanska kuhinja (pri znižanih cenah). Pri lepem vremenu na vrtu!

Š Instrukcije za višjo in nižjo gimnazijo daje revni osmošolci. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Tabor«.

Vsi na vinsko trgatv na Pesnico, katero priredi jareninski Sokol v gostilni br. Kerenčiča dne 14. oktobra. Začetek ob 15. uri. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

Dva revna dijaka prosita hrane. Cenjene ponudbe na naslov: M. Kurnik, Meljska cesta 74, Maribor.

Češki glas o naši industrijski krizi.

»Česko Slovo« je objavilo dne 10. tm. v obliki dopisa iz Beograda kratko razmotrivanje o industrijski krizi v Jugoslaviji. Dopisnikova izvajanja niso zanimiva le za Čehe, temveč tudi za nas, zato jih prinašamo kot prispevek k proučevanju naše splošne gospodarske krize, krize, čije rešitev je za našo bodočnost ogromnega pomena. Članek piše:

Jugoslavija preživlja svojo prvo industrijsko krizo. Ni sicer nevarnosti, da bi stagnacija v industriji izvala močnejše socialne pretresljaje, kakor se to dogaja v zapadnih državah — kajti neobdelane zemlje je še vedno toliko, da se ne more razviti proletarijat v pravem pomenu besede — vendar pa sodanje težkoče resno skrbe gospodarske kroge v vsej državi. Industrijska stagnacija v Jugoslaviji je drugega značaja nego stagnacija v Ameriki in zapadni Evropi. Tam nastaja kriza, ker so prenapolnjena skladišča in ni izvoza, tu pa je kriza v tem, da ni mogoče producirati, ker ni kapitala in kredita.

Po prevratu, zlasti pa v letih 1920 in 1921 se je jugoslovanska industrija razvijala prav naglo. Vzrokov za to je več. Poprevratna inflacija je bankam omogočila nakup manjših podjetij, ki jih je bilo mogoče razširiti. Banke so kupovale rudnike, tovarne, lesno industrijo, tiskarne, liste. Nastale so strankarsko opredeljene bančne skupine, ki so se borile za premoč in prestiž v javnosti, v vladi in gospodarskem življenju. Nove konjunkturne možnosti in spekulacije so vabile k snovanju novih podjetij. Visoka carina na vse produkte, ki so jih dovažali v jugoslovansko državo, zlasti na izdelke, ki se izdelujejo v notranjosti, je industrijalcem zasigurala prodajo in je tudi onemogočala konkurenco tujih izdelkov. Nekatere industrijske panoge je vzela država naravnost v zaščito.

Če bi se ta razvoj vršil v konsolidiranih razmerah, zlasti v urejenem finančnem gospodarstvu, bi bilo komaj mogoče govoriti o industrijski stagnaciji. Kajti jugoslovansko gospodarstvo bo ostalo še dolgo pretežno agrarnega značaja in ne bo konzumiralo le izdelkov domače industrije, ampak bo prisiljeno tudi uvažati iz tujine: iz Italije, Avstrije, Češkoslovaške in Nemčije. Toda pri tem je najbolj kočljivo ravno finančno vprašanje. Dasi ravno se že od prevrata sem govori o stabilizaciji dinarja — (še spomladu leta 1920 je bil dinar nekaj časa enak francoskemu franku) — je njegovo naglo dvigovanje in še bolj naglo padanje povzročilo znatne gospodarske izgube. Zlasti je trpelo solidno gospodarstvo, ki je stalo daleč od vseh spekulacij, zaupajoč finančni politiki vlade. — Tudi v davčni politiki ni imela vlada srečne roke. Industrija, inteligenca in meščansko prebivalstvo sploh je iz političnih razlogov bolj obdavčeno nego dežela. Država ni imela in nima sredstev za subvencioniranje industrije — da, stvari stoje baš narobe: država je njen precej nezanesljiv dolžnik.

Pomanjkanje denarja, ki ga je bilo čutiti že pred letom, je povzročilo, da so tudi banke postale previdnejše v dajanju kredita. Industrija je naletavala na vedno večje težave. Inflacija je minula, državni dohodki niso nadkrili izdatkov, davčna politika se ni spremenila (vedno se zatrjuje, da je kmetsko ljudstvo med vojno več pretrpelo nego mestjani) in industrija, ki potrebuje kredita, stoji pred vprašanjem, ali naj skrči proizvodnjo in odpusti delavstvo.

Delegati industrijalec so se že pogajali v Švici, v Franciji in v Češkoslovaški. Jugoslovansko novinstvo je radost,

po pozdravilo vest »Českega Slova«, da bo češkoslovaški kapital posodil Narodni banki SHS 70 milijonov čK za subvencioniranje jugoslov. industrije. Vest je bila tem pomembnejša, ker so se delegati poslani v Švico in Francijo, vrnila praznih rok. Tuji kapital baje nima najboljšega mnenja o gospodarski zmožnosti jugoslovanske industrije. Glavni vzrok pa je seveda tudi v tem slučaju nestabilnost dinarja. Tuji so bili neprijetno presenečeni, ko so po stabilizaciji Plavšičevi politiki — takrat je dinar poskočil v Curihu na 10, kmalu pa je padel na 480 — imejtelji dinarske valute trpeli precejšnjo zgubo. Tukajšnji industrijalci so upali, da jim bo šel na roko baš češkoslovaški kapital, deloma zato, ker Češkoslovaška izmed vseh tujih držav in narodov najintenzivneje zasleduje jugoslovanske razmere ter najboljše pozna možnosti gospodarskega razvoja na Balkanu, — deloma pa zato, ker je češkoslovaški kapital ravno ob tem času likviden in na Češkem ni čutiti pomanjkanja denarja in kreditnih težkoč.

Doslej je bilo opaziti, da tuji kapital, v prvi vrsti nemški — iz Avstrije in Nemčije — ki je investiran v mnogih industrijskih podjetjih v Jugoslaviji, skuša pritegniti v Jugoslavijo tudi svoje lastne delovne moči, organizatorje in izvrševalce, inženere, delavce, delovodje itd. — vedno z izgovorom, da takih delavcev v Jugoslaviji ni mogoče dobiti, — česar pa ministristvo socialne politike ne more v vsakem slučaju kontrolirati. Tako na pr. zahtevajo posamezna podjetja v tekstilni industriji, pri katerih odločuje tuji kapital, da se stotinami tujih (avstrijskih in madžarskih) delavcev dovoli naselitv v Jugoslaviji. Zopet fakt, ki kaže, da narodni moment kljub vsem sporom med kapitalom in delom ne igra ravno najzadnejše vloge. Saj je tudi na Češkoslovaškem dovolj delavcev tekstilne stroke, ki bi hoteli delati v Jugoslaviji. Vprašanje je, kdaj se bo češkoslovaški kapital postavil za interese svojih rojakov.

Češkoslovaški industrijalci, ki potujejo po Jugoslaviji, bodo v Beogradu slavnostno sprejeti in jih tudi kralj sprejme v avdienci. Mogoče je, da prinesejo v Jugoslavijo več nego češkoslovaški kredit, — mogoče dosežejo, da bodo v bodoče interesi malih in drobnih Češkoslovakov v Jugoslaviji vsaj toliko varovani kot interesi Nemcev in Madžarov. Z naredbami in zakoni tega seve ni moči doseči. Le z udejstvovanjem in s smotrenim delom.

Razno.

Učenjak se išče... Pri nas je običaj, da se vse državne službe razpisujejo v Uradnem listu. Angleži so v tem bolj napredni in tudi take službe oglašujejo v drugih listih. Tako prinaša te dni nek veliki londonski list med malimi oglasi oglas ministrstva za kolonijo, v katerem razpisuje mesto, ki nosi letno 1000 funtov in nudi povrh še prav pustolovno življenje. Kljub temu, da izbaja ta oglas že skoraj dva meseca, se doslej še ni nikdo javil. Ni se pa tudi čuditi, kajti to ni kakšna navadna pisarniška služba. Zahteva se biološka naobrazba in sposobnost za vodstvo ekspedicije, ki naj prouči življenje kitov v Falkenlandskem otočju. Južna Georgija namreč živi skoraj izključno od industrije kitov. Po dosedanjih metodah lova na kite pa preti nevarnost, da jih bodo v doglednem času iztrebili. Ekspedicija ima nalog, da prouči, kako bi se dalo kite gojiti in da organizira racionalnejši lov, ki bi preprečil popolno uničenje te koristne ribe.

Tajinstveni rumeni dijamant. V Londonu je bil te dni prodan dragoceni dragulj, o katerem se pripoveduje mnogo legend. To je znameniti rumeni dijamant, v velikosti dukata, težak 44 karatov. Njegov dosednji lastnik ga je kupil pred dvema letoma ter ga krstil na »Princes Mary-dijamanta«, ker ga je nameraval pokloniti kot poročni dar princezi Mary, hčerki angleškega kralja. Cena tega znamenitega kamna se drži v strogi tajnosti. Napram nekemu govornarju je izjavil kupec, ko ga je vprašal za ceno: »To je fantastični dragulj, pa je tudi njegova cena fantastična«. V povzročeni krogli se zatrjuje, da poteka ta dragoceni kamen iz Rusije, kar ni izključeno. Znano je, koliko draguljev se je leta iztihnotalo iz Rusije, zla-

sti v Anglijo in Ameriko. Na zadnji strani rumenega dijamanta je vrezan malteški križ, iz česar bi se dalo sklepati, da poteka iz kronskih draguljev ruske obitelji, in da je bil last carja Pavla I., sina carice Katarine II., ki je bil leta 1801 umorjen kot žrtve zarote dvorskih častnikov. Car Pavel je bil protektor malteškega reda in je bil ta dijamant nekaj znak njegovega dostojanstva.

Kako stare so igralne karte? Strokovnjaki si že dolgo belijo glave, kdo je prvi izumil igranje s kartami. Nek newyorški učenjak je mnenja, da so prve karte nastale na francoskem dvoru za časa Karla IV. Med njegovo zapuščino so namreč našli zapisnik, iz katerega sledi, da je bilo nekemu Jaquinu leta 1704 izplačano za troje igralnih kart s slikami 30 srebrnikov. Mnenja je, da so uvedli na dvoru te karte, da bi z njimi zabavali bolnega kralja. V Nemčiji so bile igralne karte znane že leta 1370. Splošno pa se misli, da izvirajo igralne karte, kakor marsikaj drugega, iz Indije, dežele najstarejše kulture. V severni Indiji so bile karte poznane že v davnih časih. Po ztrdilu učenjakov so poznali v Indiji karte že 1000 let pred Kristusom.

Gospodarstvo.

g Blagovne borze 12. okt. Novi Sad: pšenica bačka 355, rž bačka 280, ječmen bački 262.5, turščica bačka 250, fižol beli bački 540, moka »0« 560, »6« 565.

Stroga prepoved nesrokovnega ribolova. Ministristvo za poljedelstvo je izdalo strogo naredbo, s katero se prepoveduje ribolov z nedovoljenimi sredstvi, kakor z dinamitom, bombami itd. Kršitve se kaznujejo z ječo in visoko denarno globo poleg povračila storjene škode.

Osvoboditev industrijskih podjetij od oddajanja priprave in rekvizicije prevoznih sredstev za vojaško službo. Po čl. 233 točka 3 zakona o ustroju vojske ima ministristvo vojne in mornarice s posebnim pravilnikom in sporazumu s pristojnimi ministristvi določiti, katera industrijska podjetja se imajo oprostiti od dajatev živine in vozil za mirodobno službo in za slučaj vojne. Ministristvo trgovine in industrije je v svrhu sestave predlogov za ta pravilnik pozvalo trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da predloži seznam podjetij, ki bi prišli za oprostitve v poštev. Ker je zbornica v to svrhu določen zelo kratek rok, pozivlja trgovska in obrtniška zbornica vsa industrijska podjetja, ki reflektirajo na to ugodnost, da ji nemudoma najavijo število vprežne živine po posameznih vrstah, dalje število in vrsto vozil in drugih prevoznih sredstev, ki bi prišla za vojaško službo v poštev s podobno in konkretno utemeljenim predlogom koliko bi jih bilo treba oprostiti od vojaške službe. Obenem naj podjetja navedejo ali in v koliko so uživala tozadevne ugodnosti že med svetovno vojno.

g VII. Gostilničarski kongres se vrši dne 17. oktobra na Sušaku v veliki dvorani »Sokola«. Kongresne razprave pričnejo dne 16. oktobra ob 10. uri popoldne. Udeleženci iz Slovenije odpotujejo dne 15. oktobra ob 1.44 iz Celja preko Zagreba, tako, da dosepejo ob 17. uri popoldne na Sušak. Po kongresu se vrše izleti v Bakar, Kraljevico, Cirkvenico in na otok Krk. Na kongresu so vabljeni tudi finančni minister, nadalje minister za trgovino in obrt, minister soc. politike in narodnega zdravja.

Dve važni razsodbi glede odpovedi poslovnih lokalov. V zadnjih dneh je stol sedmorice v Zagrebu izrekel dve važni razsodbi glede odpovedi poslovnih lokalov. V prvem slučaju je šlo za odpoved trgovskih lokalov, češ, da hoče lastnik hiše sam otvoriti v njih svojo trgovino. Po členu 5. stanovanjskega zakona ima lastnik trgovskih lokalov pravico do odpovedi trgovskih lokalov v svoji hiši, ki jih je oddal pred ali med vojno v najem, ako jih rabi sam ali njegovi otroci. Tožence se je odpovedi upri, češ, da ni dobil lokalov v najem od tožnika, temveč od njegovega prednika, ki je tožniku prodal hišo še le po vojni. Stol sedmorice je pritrtil prizivu, ker ima do odpovedi pravico le oni lastnik hiše, ki je oddal lokale pred ali med vojno, ne pa tudi taki, ki so kupili hiše še le po vojni, kakor v tem slučaju. V drugem slučaju je šlo za vprašanje, ali je smatrati hlev za poslovne prostore. Glasom razsodbe je smatrati poslovne prostore

take prostore, ki služijo najemniku za poslovanje oziroma so z njegovim poslovanjem v potrebi gospodarski zvezi, in so kot taki v najemu. Zato tudi hlevu ni mogoče odreči svojstva poslovnega prostora, pri čemer ni merodajno, ali je hlev v isti zgradbi, kakor glavni poslovni prostori, ali kje drugod.

Križa zagrebnih denarnih zavodov. Pod takim in drugim križem imajo naslovi so prinesli razni tu in inozemski listi v zadnjih dneh poročila, ki spravljajo poslovanje in stanje zagrebnih denarnih zavodov v živo luč. Povod za to je bil sledeč, da nekateri denarni zavodi (1. t. m. n. s. točno izplačali svojih uslužbencev, temveč jim nakazali plači primerno zneske na račun. To pomanjkanje gotovine je povzročilo veliko zahtevanje gotovine s strani bančnih klientov, ker je bil ravno prvi in pri tem še začetek zadnjega četrtletja, ko zapadejo v plačilo razni računi itd. Lahko se govori to samo o momentanih tehničnih neprilicah, ki jih tolnači splošno pomanjkanje gotovine, nikakor pa ne o kakikoli ali celo propadu denarnih zavodov. Da take

vesti ne krepe ugleda in našega kredita v inozemstvu, ni treba posebej poudarjati ali so prejšnje v stanu, da občutno škodujejo našemu gospodarskemu življenju zlasti v nam neprijaznem inozemstvu.

g. Naše združništvo in novi davčni zakon. Na glavnem združnem kongresu, ki predstavlja najvišji forum našega združnega življenja, so bile sprejete med drugimi sledeče resolucije, nanašajoče se na novi davčni zakon: Kongres smatra, da je potreben čimprej nov davčni zakon, ki bo uredil naše davke v smislu vidovdanske ustave, ki pravi, da so davki v vsaj državi obli, enaki za celo državo, odmerjeni po davčni moči in progresivni. Vsak drugi način povečanja državnih dohodkov poton linearnega povišanja neposrednih davkov, taks, carin itd., je škodljivo za naš gospodarski razvoj, ker povečuje davčne razlike in se vedno bolj oddaljuje od principa davčne zmožnosti davkoplačevalca in progresivnosti. Tak način obdavčenja dviga dragotino, škoduje našemu izvozu in slabša našo trgovsko bilanco in valuto.

Pohišstvo

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi. Serger in drug, Vetrinjska ul. 2. 2175 30-10

Gospodična se sprejme na stanovanje, event. na hrano. Aleksandrova c. 29./I. nadst. 2237 2-2

Učenec, z primerno šolsko naobrazbo, se sprejme v urarski in optični stroki. R. Bižjak, urar in optičar, Maribor. 2235 3-3

Zamenjava stanovanja. Zamenjam svoje dvosobno stanovanje s kuhinjo v Ljubljani za enako ali večje v Mariboru. Ponudbe pod „Ljubljana-Maribor“ na upravnem listu.

Lepa soba z štedilnikom se zamenja za sobo in kuhinjo. Naslov v upravnem listu „Tabora“. 2256

Glasovir, kratak, zelo dobro ohranjen, z kovinastim okvirjem, ugodno na prodaj. Naslov v upravnem listu „Tabora“. 2252

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

BERSON

BERSON je in ostane najboljša kraljeva znamka. Varuje čevlje, cenejši in trpežnejši je od usnja. Od vašega čevljarja zahtevajte, da vam priporoči Berson gumi podpetnike in gumi podplate. 1590

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Mala oznanila.

Starši pozor! Gospodična, katera ima lastni pianino in poučuje glasovir, išče za takoj prazno sobo. Naslov v upravnem listu „Tabora“. 2262

Pozor! Trgovska hiša v Mariboru, na jako prometnem kraju, takoj na prodaj. Pejasla v upravnem listu „Tabora“. 2263

Do 350.000 dinarjev se odda samo proti prama varnosti. Ponudbe z navedbo zneska, višine obresti in termina pod „esen“ na upravnem listu. 2263

Pisalni stroj „Remington“ v dobrem stanju se za Din. 3000 proda pri A. Reismann, Vojnaška ul. 6. 2248 2-2

Voz (Plateau) z dobrimi vzmetmi, nosi 3000 kg, po ceni na prodaj. Vprašajte v Slovenski ul. 20. 2245 3-3

Mala baraka, primerna za stanovanje, po ceni na prodaj. Pogledati in povprašati v nedeljo 14. t. m. popoldan pri trgovcu I. Dobnik v Bistrici pri Rušah. 2271

Službo oskrbnika, ekonomista, poslovodje, pisar, uradnika, ali podobno prevzame agilen podjetnik s srednjih let. Ima dolgoletno prakso v omenjenih strokah je zmožen jezikov in jako delaven. Pismene ponudbe pod „Trezen“ na Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 8. 2268 2-1

Ugodna prilika! Na prodaj poslastice, obstoječe iz stanovanjske hiše, gospodarskega posloja, njive, travnika. Pojasnila se dobe v Frankopanevi ulici 55. 2254

Prva mariborska popravilnica in izdelovalnica vsakovrstnih čevljev se canj. obstojnosti najtopleje priporoča. Cene zmerno. Postrežba solidna. Ivan Pirc, Koroska cesta št. 1. 2255

Prvovrstna čevlarska delavnica R. Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevlarska popravila. Cene zmerno. Postrežba solidna. 1118 30-30

NA DEBELO

NA DROBNO

LEOPOLD GUSEL

TRGOVINA S SPECERIJOM - KOLONIJALNIMI IN DOMAČIMI PRIDELKI

„PRI CRNEM PSU“

MARIBOR - KOROSKA C. 16. — TELEFON 425

Tombola

Pierre Loti:

Azijada.

(Dalje.) (5)

V mojo kajuto se je vsula skupina pomorščakov, da mi pripravijo prtljago.

Stanoval sem na dnu Princa Valleskega, v kajuti, ki je bila blizu smodnišnice. To sobico, ki ni poznala solnčne luči, sem si opremil na originalen način: po železnih stenah sem navesil težko črno svilo z bizarnimi cvetjem, majolike, pozlačene stariške predmete in orožje, ki je blestelo na temnem ozadju.

V sobici sem preživel mnogo otočnih trenutkov, trenutkov, ko sem govoril s samimi seboj, delal račune s slabostmi in žaloval nad preteklostjo.

XXIII.

Na Princa Valleskem sem imel nekoliko dobrih prijateljev; veljal sem kot nekak ljubljeneec vseh, vendar pa nisem imel z nikomur ozihi vezi in sem lahko bil ravnodušen, ko mi je bilo treba zapustiti dosedanj krog znancev.

Zopet je ena perijoda mojega življenja končana in tega zemeljskega kotička — Soluna — ne bom videl nemara nikoli več.

Nad mramor vodo velikega zaliva sem preživel marsikatero uro opojnosti, ki bi jo mnogi ljudje drago plačali; tu sem živel mlad, nenavadno ljubeznivo ženo.

Kmalu pozabim milačne moči, ko je naš prvi jutranji svit zalotil v ladji, pajana od ljubezni in poskropljena z jutranjo roso.

Zal mi je tudi Samuela, ubogega Samuela, ki je zame tako lakomiselno tvegaval življenje in ki bo ob mojem odhodu

Udruženja vojnih invalidov v Mariboru se vrši danes 14. oktobra ob 14. uri na Glavnem trgu. Mnogo bogatih dobitek. Kdor še nima srečk, naj si jih priskrbi pravočasno pri gospej Zlati Brišnik ali v trafikah.

jokal kakor otrok. Toda taki ozir mi izgledajo tuji; sprejemam vsako naklonenost, najsi je prava ali nepravna; zatistjenih oči sprejemam vse, kar more za trenutek izpolniti strašno praznino življenja, vse, kar je podobno prijateljstvu ali ljubezni.

XXIV.

30. julija. Nedelja.

Opoldne zapustim Solun. Samuel je prišel na pošto ladijo baš v zadnjem trenutku pred odhodom, da se poslovim od mene.

Izgleda mirno in zadovoljno. — Zopet eden, ki bo naglo pozabil name!

»Na svidenje, effendim, pensia poco de Samuel!« (Gospod, misli nekoliko na Samuela!)

XXV.

»V jeseni« je pravila Azijada, »se bo Abeddin-effendi, moj gospod, preselil s svojimi ženami vred v Stambul; če bi se ne preselil, pridem sama za tabo.«

Pride v Stambul — tam se zopet srečava. In začneva vse znova, nov način življenja, v novem kraju, med novimi ljudmi in za dobro, ki je ni moči določiti.

XXVI.

Častniki Princa Valleskega mahljajo z rokami, obreže se oddaljuje, razgaljuje se solnčni žarkom. Dolgo je videti beli stolp, kjer je Azijada po noči vstopala v čoln, in kameno obrežje, zasajeno tuintam s starimi platanami, pod katerimi mi sva se sprehajala v zavetju dehteče teme.

Solun postaja podoben rjavemu madežu, ki se razliva po žolnih in izetih gričih, madež, posut z belimi vršički — minareti in črnimi — cipresami.

Nato pa rjavi madež izgine — nemara za vselej — za visokim hrbtom Karaburne, širje veliki mitološki vrhovi se

dvigajo nad daljno macedonsko obalo: Olimp, Athos, Pelion in Ossa. (Konec prvega dela.)

—□—
DRUDI DEL

Ločeno

I

V Carigradu, dne 3. avgusta.

Potovanje je trajalo tri dni in trikrat smo se ustavili: v Atenah, v Dede-Agaču in v Dardanelah.

V naši družbi so bili: lepa Grkinja, dve židovski krasotici, neki Nemec, ameriški misijonar, njegova žena in neki der-viš. Nekoliko čudna družba, vendar pa smo se dobro razumeli in smo se mnogo kratkočasili z godbo. Govorili smo latinsko in Homerjevo grščino, midva z misijonarjem pa sva tuintam poskusila s polinezijsko.

Ze tri dni bivam na stroške Njega Velicanstva kraljice angleške v nekem hotelu perzijskega dela Carigrada. Moja soseda sta neki lord in ljubeznjiva lady; z njima sedim zvečer pri pianu in igram Beethovena.

Brez vsake nepotrpežljivosti čakam, da se vrne moja ladja, ki kroži nekje v Marmarskem morju.

II.

Samuel je hotel ostati zvest prijatelj in je prišel za mano. To mi je ganilo. Počrčilo se mu je priti na palubo postnega parnika. Našla sva se na vse zgodaj; pristrano sem ga objel; bil sem srečen, da vidim njegov prijeten in pošten obraz, edin simpatičen obraz v mestu, kjer ne poznani žive duše.

»Glej me, effendim,« je govoril, »vse sem pustil, prijatelje, domače mesto, svoj čoln, vse sem pustil in prišel za tabo.«

Vedel sem že zdavnaj, da je pri revnih ljudeh pogostejše nego drugje doma popolna in prostovoljna požrtvovalnost; zato jim tudi dajem prednost pred drugo žabgo popolnimi ljudmi.

III.

Pismo Lotijeve sestre.

Brightbury, avgusta 1876.

Ljubi brat,

Hitis sem in tja in takoj drugam, komaj se ustaviš. Te že zopet ni več tam. Kakor ptič si, ki nikoli ne ostane na dlan. Ubogi, dragi ptiček, utrujen, upchan od vetrov, prevaran od čarobnih prividov, počila trudna glavica in drhteča perot počila trudna glavica in drhteča perot.

Prividi so Te zvalili v Solun, izleti te bodo mikale drugam. Le leti, le leti naprej, dokler se ne naveličaš nehalne njege letanja, dokler ne sedeš nekje na lepo, svežezeleno vejo... Ne, Ti si se boš rasil proti, ne boš padel v globočino, zakaj angeli bodo okoli Tvoje lakomiselne, ljubljene glave!

Sedaj je že prepozno! Letos ne boš se del pod našimi lipami! Prišla bo zima in se ne boš sprehodil po naših cvetočih cvetih. Pet let že opazuješ, kako cvetijo naše cve, kako se zavija v zelenje naša utica in zmiram se tolažim s sladko mislijo, da bom tam videla oba skupaj. Ob vsakem letnem času, sleherni leto je to moja uteha... Nimamo nikogar razen Tebe, a Tebe ne vidimo več...

Danes je kratko avgustovo jutro; pišem Ti v našem podeželskem salonu, kjer okna kažejo na dvor z lipami; ptiči pojo in solnčni žarki prodirajo z vseh strani. Sobota je. Umiti pot pripoveduje in, timno pesem podeželskega razpoloženja, ki Te ni nikoli zapušcala ravnodušnega. (Dalec mihi)

Svarim

tem vsakogar, dajati na moje ime denar ali denarne vrednosti, ker za te vrste dolgov nisam plačnik.

Jakob Zgonc.

Na znanje!
P. n. občinstvu na znanje, da prevzamem vsa tapetniška dekoracijska in mizararska dela kakor tudi vsa popravila. — Tapetništvo in mizarstvo **Jagodič & Sajko**
Maribor, Rotovški trg 3.
Odlikovani s zlato medaljo. — Sodniško sprisložen izvedenci. 1434
Novol Zaloga pohištva. Novol

TOVARNA KANDITOV FR. ROZMAN

MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 57
driporoča vse vrste kanditov (bonbone)
po najnižjih brezkonkurenčnih tovarn. cenah!
Zahtevajte cenike! 1831

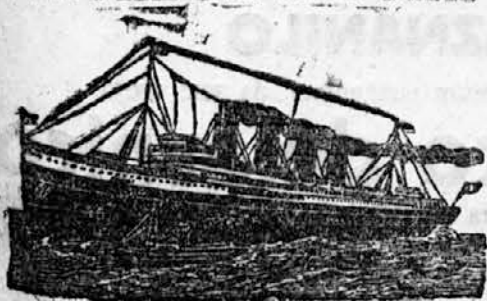
Starine

vseh vrst, kakor železo, litina, baker, medenina, cinkovi odpadki, čunje, krojaški odpadki, papir, stari akti, knjige i. t. d. se kupujejo po najvišjih cenah. Čunje za čiščenje strojev, oprane in desinficirane, se oddajajo v vsaki množini po najnižji dnevni ceni.

Trgovina s starinami Jakob Zagode
Maribor, Tržaška cesta 5. 2194 8-4

J. TRPIN
NAJCENEJŠA
MANUFAKTURA
V MARIBORU GLAVNI TRG

Cie. Gle. Transatlantique — Franciska linija HAVRE-NEW YORK

Najkrajša linija 2006
samo 6 dni čez morje!
Glavno zastopstvo:
Slavenska banka d. d. v Zagrebu. — Vozne listke in tozadevna pojasnila daje zastopnik
Ivan Kraker
Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 41.

DOBAVLJAMO TAKOJ

po dnevnih cenah s skladišča v ZAGREBU
vsakovrstne stroje in orodje
za mizarje, tovarne pohištva, kolarje in žage, ključavničarje, mehanike in delavnice, za klenarje, za tovarne klenarskih in kovinskih izdelkov itd. Bogata zaloga transmisij, motorjev za olje in bencin, kakor tudi popolne opreme za varilnice.
ALAT I STROJEVI D. D.
KARL JETZBACHER, ZAGREB
Vlaška ulica 25. 695 18-12

Največja izbira modnega blaga

za dame in gospode
srajce
samoveznice
klobuki
čepice
nogavice
rokavice 2162 15

Angleško in češko
SUKNO
za površnike
zimske suknje
plašče

SVILA
Crepe de China
v vseh barvah
svila za podlago

pleteno in volneno
blago
Jumperi
svilene bluze
vedno najnovejše in najboljše blago pri

J. Karničnik
Gosposka ulica 15.

Križevska opekarna

A. Lumir & drug, Ljubljana
nudi 322
vsakovrstno prima
opeko
po konkurenčnih cenah.
Pisarna: Ljubljana, Prule 19.

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapeta. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprema
Preproge
Zavesa 1318

Blago za pohištvo
Posteljno perje

po izvanredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis
Maribor

Gosposka ulica št. 20
(Pirhanova hiša)
Svoboden ogled
Ceniki brezplačno!

PEKIPOZORI

DIAMALT

PEKIPOZORI

„Diamalt“ tvornice Hauser & Sobotka, Beč-Stadlau, je v predvojni kakovosti skozi 24 let najboljšo sredstvo v pekarskem obrtu. Varujte se pred drugimi potvornimi! Originalni Diamalt se dobi edino pri Glavnem zastopstvu za Jugoslavijo: Edvard Dužanec, Zagreb. — Podzastopstvo za mariborski okrog in mesto Maribor: **T. T. Matije Zieglerja nasl.** 2135 10-5

Miloš Oset - Maribor, Glavni trg.

Inženersko elektromehanično podjetje

Počivalnik - Zaveršnik in drug

Aleksandrova 44 MARIBOR Tržaška cesta 8

izvršuje in gradi vsakovrstne naprave za razsvetljavo in pogon, povija motorje, itd. ima v zalogi vsakovrstni elektromaterijal v največjih količinah. Na skladišču je okoli 5000 kg bakrene žice, gole in omotane za vse napeljave. Razven tega se nahaja na skladišču cca. 30 elektromotorjev od 1 HP do 75 HP. Cena motorja 1 HP je Din. 2600.—, 2 HP je Din. 4600.— 3 HP je Din. 6600.—, itd. Jamčimo za prvovrstni materijal ter smo vsled ugodnih zvez v prijetnem stanju, razpečavati blago po najnižjih cenah.

Telefon 460 12-10 1726 Telefon 460

Danes tombola na Glavnem trgu!

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica Maribor,

Aleksandrova cesta šte. 11

Delniška glavica Din 50,000.000—
in rezerve preko Din 12,500.000—
Vloge čez Din 125,000.000—

Podružnice:

Beograd, Bielovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Sibenik, Vršac, Wien.

EKSPOZITURE:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:

Ljubljana: Slovenska banka.
Split: Jugoslavenska industrijska banka d. d. 453

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

ARKO COGNAC MEDICINAL

IVAN KRAVOS, MARIBOR

Telefon 207

Aleksandrova cesta 13

Telefon 207

Velika izbira konjskih oprem, usnjatih torbic, kovčkov, gamaš i. t. d.

GONILNI JERMENI!

Sedlarska delavnica:

Slomškov trg štev. 6.

Vinska trgatev

v gostilni Stamec, Kacijanerjeva ul. 75, se vrši
v nedeljo, dne 14. oktobra 1923.

2266

KUPUJEMO PRODAJAMO

stari material ter
plačamo za 1 kg

Steklo, belo	K 150
steklo, mešano	K 50
stari papir, beli	K 6
stari papir, mešani	K 5
lepenko	K 3
stara železo, mešano	K 1
stare litine (Gusseisen)	K 6
medenine (Messing)	K 30
svinec	K 20

najceneje ženske nogavice,
moške nogavice, otročje
nogavice, hlače za fante
ter oddajamo proti

odplačevanju na
obroke

obleke, čevlje, manufakture
itd. za moške, ženske in
otroke.

KOROTAN

trgovina s prometnimi in gospodar-
skimi potrebščinami družba z o. z.

Maribor - Gregorčičeva ulica 1

Čedna družinska hiša

v Eggenbergu pri Grazu, z lepim vrtom, sadnim
drevjem in dvoriščem, zelo sončno, 3 minute od
cestne železnice, je ceno na prodaj. Pismene ponudbe
na Elizo Bobek, Graz, Hauptplatz, Stand 163.

2264

Ljubljanskim in sploh vnanjim potnikom v
Maribor priporočam

Hotel KOSOVO

Grajski trg 1

Okusna domača hrana, izborna štajerska, kranjska
in daljnokrajna. Domače klobase, krvave jetrne,
čevabčiči in različni dnevn. Sprejemajo se tudi
abonenti na hrano po zmernih cenah brez vsakega
nadlegovanja k pijači.

Danes v soboto in jutri v nedeljo koncert.

2270

Perlo

klobuke

čepice

čevlje, dokolenice, dežnike ter razno modno in
galanterijsko blago najugodnejše pri

IAKUBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Podpirajte slovenske tvrdke!

Fižol in suhe gobe

kupuje vsako množino

trgovina A. Požar, Maribor

Gospodarska ulica 4.

3-3

Ker dospe velika množina
modnega blaga trgovini

B. Veselinović in dr.

Maribor, Gospodarska 26

so se cene znatno
znižale!

2230 30-4

NOGAVICE

našamo in otroke kapita
najceneje pri tržbi

Anica Traun

Maribor, Grajski trg 4

Prvovrstni premog

prvovrstna bukova drva,
mehka drva za podkuriti,
ogljje, kupite najceneje pri
lesni tvrdki

2260

DAV. JOHAN

Gregorčičeva ul. 1.

Prvovrstno

češko sukno

kamgarn, ševljot i. t. d. za
zimsko obleke, kostume in
plašče v veliki izbiri pri

Franjo Majer-ju, Maribor

Glavni trg 9.

1946

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebšči-
nami, emailirano, pločvi-
nasto in ulito posodo, porce-
lanasto, kameninasto in ste-
la debelo kleno robo. Na drobov
1986

NAZNANILO

Usojam se naznaniti p. n. trgovcem, da se bavim od 1. junija
t. l. v lastni hiši, Vojašniška ul. 6

z spedicijo in komisijo

ter se priporočam za vsa v to stroko spadajoča dela (kakor:
prevoz tovorov, vskladiščenje, reekspedicije in ocarinjenje), katera
izvršujem promptno in po najnižji ceni.

2247

Fa. Rei-Ko A. Reismann

Danes vsi k tomboli na Glavni trg!

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjam,
da sem svojo trgovino pečarskih
in lončarskih izdelkov premestil
iz Gospodarske ulice 36 v nove pro-
store Ob bregu 4. Delavnica se
nahaja v Stritarjevi ulici št. 23.

Priporočam se cenj. odjemalcem in
naznanjam, da izvršujem vsa lončar-
ska dela po nizki ceni, postavljam
in dobavljam nove peči in štedilnike,
izdelujem tudi kuhinjsko posodo.

Z odličnim spoštovanjem

A. STAUBER

PEČAR IN LONČAR

MARIBOR, OB BREGU 4

DELAVNICA: STRITARJEVA ul. 23

NAZNANILO

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem svojo

mizarско delavnico

premestil iz Pobrežja, cesta na Brezje št. 17, v Maribor, Franko-
panova ul. 23. — Priporočam se cenj. odjemalcem in naznanjam,
da izvršujem tudi vsa stavbena dela po najnižjih cenah.

Z odličnim spoštovanjem FRANC HORVAT

Maribor, Frankopanova ul. 23

2257

